

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/97

URBROJ: 65-24-7

Zagreb, 5. prosinca 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 5. prosinca 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnike Ivana Vidiša, Mariju Pletikosu, Margaretu Mađerić i Marinka Lukendu.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-01/45
URBROJ: 50301-05/14-24-9

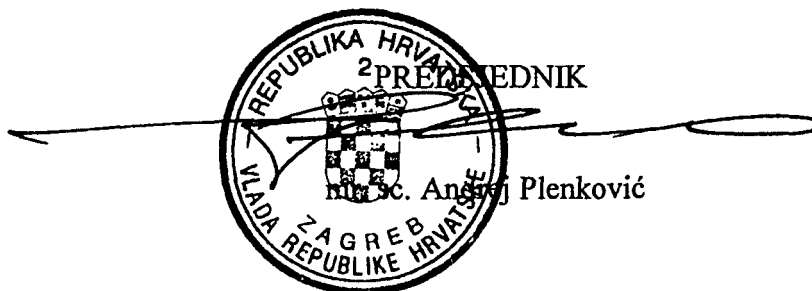
Zagreb, 5. prosinca 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnike Ivana Vidiša, Mariju Pletikosu, Margaretu Mađerić i Marinka Lukendu.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O TRŽIŠTU RADA

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU RADA

Članak 1.

U Zakonu o tržištu rada („Narodne novine“, br. 118/18., 32/20., 18/22. i 156/23.), u članku 4. iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„(7) Djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem pravne i fizičke osobe mogu obavljati ako su registrirane za obavljanje tih djelatnosti prema posebnom propisu.“.

Dosadašnji stavak 7. postaje stavak 8.

U dosadašnjem stavku 8. koji postaje stavak 9. broj: „7“ zamjenjuje se brojem: „8“.

Dosadašnji stavci 9., 10. i 11. postaju stavci 10., 11. i 12.

U dosadašnjem stavku 12. koji postaje stavak 13. broj: „11“ zamjenjuje se brojem: „12“.

Članak 2.

Iza članka 5. dodaje se članak 5.a koji glasi:

„Članak 5.a

(1) Srednjoškolske ustanove mogu obavljati poslove posredovanja za povremeni rad redovitih učenika koji mogu raditi za vrijeme odmora, čije trajanje za svaku školsku godinu odlukom određuje ministar nadležan za obrazovanje.

(2) Za posredovanje za rad maloljetnog redovitog učenika srednjoškolske ustanove moraju imati pisanu suglasnost njegovog zakonskog zastupnika ili skrbnika, a za učenika mlađeg od 15 godina i pisanu suglasnost nadležnog inspektora.

(3) Zahtjev za pisanu suglasnost nadležnog inspektora iz stavka 2. ovoga članka podnosi zakonski zastupnik ili skrbnik učenika mlađeg od 15 godina, a suglasnost se izdaje u roku od 10 dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva.

(4) O zahtjevu iz stavka 3. ovoga članka odlučuje se rješenjem.

(5) O žalbi protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka odlučuje se sukladno propisu kojim se uređuje Državni inspektorat.

(6) O povremenom radu redovitog učenika sklapa se ugovor o povremenom radu redovitog učenika.

(7) Ugovor iz stavka 6. ovoga članka sklapaju maloljetni redoviti učenik uz supotpis zakonskog zastupnika ili skrbnika i naručitelja posla, a uz posredovanje srednjoškolske ustanove.

(8) Ugovor iz stavka 6. ovoga članka mora sadržavati broj pod kojim su srednjoškolske ustanove upisane u evidenciju ministarstva nadležnog za rad, ime i prezime učenika, datum i mjesto rođenja učenika, OIB učenika, broj članske isprave, puni naziv i sjedište naručitelja posla, podatke o vrsti poslova, broju radnih sati, cijeni sata rada i iznosu primitka.

(9) Ugovor iz stavka 6. ovoga članka se sklapa u tri istovjetna primjerka.

(10) Ugovor iz stavka 6. ovoga članka za srednjoškolske ustanove je vjerodostojna isprava za obračun i naplatu:

- 1) primitka za obavljeni rad redovitog učenika
- 2) doprinosa po osnovi obveznih osiguranja u određenim i posebnim okolnostima prema posebnim propisima i
- 3) naknade srednjoškolskoj ustanovi koja ne može biti veća od 10% od iznosa učenikovog primitka.

(11) Minimalni učenikov primitak po satu izračunava se tako da se iznos minimalne bruto plaće u Republici Hrvatskoj prema posebnom propisu, podijeli sa 160.

(12) Učenik ima pravo na 50-postotno uvećanje primitka za sate rada nedjeljom, blagdanom i neradnim danom.

(13) Naručitelj posla dužan je isplatiti primitak, doprinose i naknadu iz stavka 10. ovoga članka najkasnije 15 dana od završetka rada učenika.

(14) Srednjoškolska ustanova je dužna pri isplati primitka učeniku za obavljeni rad obračunati i uplatiti porez na dohodak, ako postoji obveza poreza na dohodak prema posebnom propisu o oporezivanju dohotka i izvršiti isplatu na račun učenika te obračunati i uplatiti doprinose iz stavka 10. točaka 1. i 2. ovoga članka u roku od tri radna dana od dana uplate sredstava na račun srednjoškolske ustanove.“.

Članak 3.

U članku 6. stavku 1. iza riječi: „u radnom odnosu“ dodaju se riječi: „koji su po toj osnovi obvezno osigurani prema propisima o mirovinskom osiguranju“.

U stavku 2. točki 1. riječi: „i trgovci pojedinci,“ brišu se.

U točki 11. na kraju rečenice briše se riječ: „i“.

U točki 12. briše se točka i dodaje riječ: „i“.

Iza točke 12. dodaje se točka 13. koja glasi:

„13. udomitelj koji obavlja standardno udomiteljstvo i udomitelj koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu.“.

Članak 4.

U članku 7. dodaje se oznaka stavka (1).

U stavku 1. točka 6. briše se.

Dosadašnja točka 7. postaje točka 5.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) U postupku rješavanja o pravima iz stavka 1. ovoga članka i vođenju u evidenciji nezaposlenih osoba primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opći upravni postupak.“.

Članak 5.

Članak 10. mijenja se i glasi:

„(1) Nezaposlenom osobom u smislu ovoga Zakona smatra se osoba sposobna ili djelomično sposobna za rad, u dobi od 15 do 65 godina koja nije u radnom odnosu, odnosno koja ne obavlja samostalnu djelatnost iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona, aktivno traži posao i raspoloživa je za rad te ako:

1. nema registrirano trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno nema više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
2. nije član zadruge
3. nema registrirani obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva
4. nije zaposlena prema posebnim propisima
5. nije ostvarila pravo na mirovinu, osim prava na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad i prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti odnosno ako je ostvarila pravo na obiteljsku mirovinu koja joj se ne isplaćuje
6. ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu
7. nije osigurana na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove
8. nije uključena u program socijalnog uključivanja na temelju nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju o privremenoj nezapošljivosti
9. nije redoviti učenik ili student
10. ne ostvaruje prava na roditeljsku, roditeljsku ili posvojiteljsku poštedu od rada odnosno roditeljsku, roditeljsku ili posvojiteljsku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu ili
11. ne obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

(2) O podacima iz stavka 1. ovoga članka nezaposlena osoba potpisuje izjavu prilikom prijave u evidenciju nezaposlenih osoba.“.

Članak 6.

Članak 15. mijenja se i glasi:

„(1) Zavodu se može prijaviti nezaposlena osoba državljanin treće zemlje kojem je prestao radni odnos u Republici Hrvatskoj, ako ima odobren privremeni boravak u Republici Hrvatskoj sukladno posebnim propisima i ispunjava uvjete iz članka 10. ovoga Zakona.

(2) Nezaposlena osoba državljanin treće zemlje iz stavka 1. ovoga članka prijavljuje se prema mjestu boravišta.

(3) Nezaposlena osoba državljanin treće zemlje iz stavka 1. ovoga članka prestat će se voditi u evidenciji Zavoda s danom isteka privremenog boravka.

(4) Ako je nezaposlena osoba državljanin treće zemlje iz stavka 1. ovoga članka ostvarila pravo na novčanu naknadu iz članka 7. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, a privremeni boravak joj istekne prije utvrđenog prava na novčanu naknadu, pravo na novčanu naknadu će prestati s danom isteka privremenog boravka.“

Članak 7.

U članku 17. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Zavod prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u evidenciji, ako ta osoba:

1. zasnjuje radni odnos
2. počne obavljati samostalnu djelatnost iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona
3. ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini
4. obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi
5. registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
6. postane član zadruge
7. registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva
8. zaposli se prema posebnim propisima
9. ispunji uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje ili ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti
10. uključi se u program socijalnog uključivanja na temelju nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju o privremenoj nezapošljivosti
11. ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju
12. obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa
13. ostvari prava na roditeljsku, roditeljsku ili posvojiteljsku poštedu od rada odnosno roditeljsku, roditeljsku ili posvojiteljsku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu
14. postane redoviti učenik ili student
15. nastupi na dragovoljno vojno osposobljavanje ili se uključi u program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac
16. bude pritvorena ili joj bude određen istražni zatvor
17. nastupi na izdržavanje kazne zatvora

18. navrši 65 godina života

19. odbije se uključiti u obrazovni program ili ga bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovni program koji je sukladan njezinim procijenjenim osobnim i profesionalnim sposobnostima organizirao odnosno troškove snosi Zavod u cilju povećanja njezine mogućnosti zapošljavanja

20. ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad te ne obavlja aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu

21. postane osiguranik produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove

22. se odjavi s evidencije ili

23. u potpisanoj izjavi iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona navede neistinite podatke.“.

U stavku 4. iza riječi: „profesionalnim sposobnostima“ dodaju se riječi: „odnosno ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca“.

Članak 8.

U članku 19. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Osobe koje je Zavod prestao voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe mogu se ponovno, nakon isteka određenog roka od dana prestanka vođenja u evidenciji, prijaviti u evidenciju kao nezaposlene osobe, i to:

1. osobe iz članka 17. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona, nakon proteka onoliko mjeseci koliko iznosi kvocijent koji se dobije dijeljenjem ukupno ostvarenog primitka, odnosno dohotka s iznosom prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini

2. osobe iz članka 17. stavka 1. točaka 4. i 19. ovoga Zakona i osobe iz članka 17. stavaka 2. i 4. ovoga Zakona, nakon šest mjeseci i

3. osobe iz članka 17. stavka 1. točke 20. ovoga Zakona, nakon tri mjeseca.“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Osobe koje je Zavod prestao voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe, na temelju članka 17. stavka 1. točaka 1. i 2., točaka 5. do 8., točke 10., točaka 12. do 17. te točaka 21. i 22. ovoga Zakona, mogu se ponovno prijaviti u evidenciju Zavoda kao nezaposlene osobe po prestanku okolnosti koje su dovele do prestanka vođenja u evidenciji.“.

Članak 9.

Članak 25. mijenja se i glasi:

„(1) Obrazovanje za zapošljavanje obuhvaća aktivnosti pripreme i profesionalnog odabira te profesionalne selekcije, upućivanja kandidata u obrazovne programe, praćenje učinkovitosti programa obrazovanja te njihovo financiranje i sufinanciranje.

(2) Prihvatljivost programa obrazovanja za financiranje i sufinanciranje utvrđuje se na temelju potreba tržišta rada putem analitičkih alata za analizu i praćenju provedbe obrazovanja.

(3) Obrazovni programi namijenjeni su povećanju zapošljivosti, a odnose se na:

1. programe formalnog obrazovanja usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskom okvirom u nadležnosti ministarstva nadležnog za obrazovanje
2. programe formalnog obrazovanja usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskom okvirom u nadležnosti drugih tijela državne uprave
3. programe neformalnog obrazovanja usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskom okvirom koji se donose uz suglasnost ministarstva nadležnog za rad i
4. programe visokih učilišta na razini visokog obrazovanja koji se temelje na načelima cjeloživotnog učenja usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskom okvirom.

(4) Osoba može biti uključena u obrazovanje za zapošljavanje ako je obrazovni program usklađen s aktualnim i predviđenim potrebama tržišta rada, procijenjenim kompetencijama osobe i profesionalnim uvjetima te kriterijima iz stavka 6. ovoga članka.

(5) O rezultatima vrednovanja stečenih kompetencija i učinkovitosti obrazovnih programa, Zavod izrađuje godišnje izvješće.

(6) Kriterije vrednovanja stečenih kompetencija i učinkovitosti obrazovnih programa, utvrđuje odlukom ministar nadležan za rad.“.

Članak 10.

Iza članka 25. dodaje se članak 25.a koji glasi:

„Članak 25.a

(1) Ministarstvo nadležno za rad analizira i prati informacije o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama, prati zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama te prikuplja podatke potrebne za uspostavu portala tržišta rada kao alata za donošenje politika na tržištu rada i financiranje obrazovanja.

(2) Portal tržišta rada daje sveobuhvatnu sliku tržišta rada, prikaz ponude i potražnje na tržištu rada u Republici Hrvatskoj prema zanimanjima, obrazovnim kvalifikacijama i nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti.

(3) Ministarstvo nadležno za rad daje preporuke za obrazovnu upisnu politiku na temelju portala tržišta rada i praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama radi definiranja upisnih kvota u području srednjoškolskog i visokog obrazovanja.

(4) Podaci s portala tržišta rada trebaju biti dostupni prilikom odabira i prijave obrazovnih programa.“.

Članak 11.

Članak 35. mijenja se i glasi:

„Mjere aktivne politike zapošljavanja iz članka 34. ovoga Zakona provode se na temelju programa koje donosi Zavod, a obuhvaćaju:

1. programe poticanja zapošljavanja mladih nezaposlenih osoba za stjecanje radnog iskustva i povećanje razine zapošljivosti

2. programe poticanja zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih i drugih skupina teže zapošljivih nezaposlenih osoba

3. programe samozapošljavanja nezaposlenih osoba i programe održivosti poslovnih subjekata koji su koristili potporu za samozapošljavanje

4. programe obrazovanja za stjecanje kompetencija potrebnih na tržištu rada za nezaposlene osobe i radnike

5. zapošljavanje nezaposlenih osoba u javnim radovima, a koji se odnose na programe humanitarnih, edukativnih, socijalnih, ekoloških, komunalnih, infrastrukturnih sadržaja, očuvanja kulturnih i povijesnih spomenika i drugih djelatnosti i

6. programe očuvanja radnih mjesta koji obuhvaćaju stalne sezonce, zadržavanje u zaposlenosti osoba kojima prijeti gubitak radnog mjesta zbog pada poslovne aktivnosti poslodavca i zadržavanja u zaposlenosti osoba kojima prijeti gubitak radnog mjesta koji imaju neki od faktora otežanog zapošljavanja.“.

Članak 12.

U članku 36. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ocjenjivanje zahtjeva za korištenje mjera aktivne politike zapošljavanja nije upravna stvar.“.

Članak 13.

Članci 37. do 42. brišu se.

Članak 14.

U članku 43. stavci 5., 6. i 7. brišu se.

Dosadašnji stavci 8., 9. i 10. postaju stavci 5., 6. i 7.

Članak 15.

U članku 44. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. do 4. te stavci 5. i 6. koji glase:

„(2) U osnovicu iz stavka 1. ovoga članka ne ulaze naknade plaće, odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima, osim ako je to za osobu povoljnije.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je nezaposlena osoba u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa ostvarivala naknadu plaće, odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima, osnovicu za utvrđivanje visine novčane pomoći čini prosjek bruto plaće ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo ostvarivanju naknade plaće, odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima.

(4) Tromjesečnim razdobljem iz stavaka 1. i 3. ovoga članka smatra se razdoblje od tri cijela kalendarska mjeseca u kontinuitetu.

(5) Tromjesečnim razdobljem iz stavka 4. ovoga članka smatra se i razdoblje u kojem postoji prekid kontinuiteta na dane vikenda i blagdana.

(6) Ako se osnovica za utvrđivanje novčane pomoći ne može utvrditi prema odredbi stavaka 1. i 3. ovoga članka, osnovica se utvrđuje u visini minimalne plaće, ovisno o postotku vremena provedenom na radu.“.

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 7., 8. i 9.

Članak 16.

U članku 45. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na novčanu pomoć iz članka 43. stavka 2. ovoga Zakona prestaje ako korisnik:

1. ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak, odnosno dohodak od druge samostalne djelatnosti prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobiven od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini

2. nastupi na dragovoljno vojno osposobljavanje ili se uključi u program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac

3. nastupi na izdržavanje kazne zatvora

4. bude pritvoren ili mu bude određen istražni zatvor

5. ostvari pravo na roditeljsku, roditeljsku ili posvojiteljsku poštedu od rada, odnosno roditeljsku, roditeljsku ili posvojiteljsku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu

6. zasnjuje radni odnos

7. počne obavljati samostalnu djelatnost iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona

8. obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi

9. registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi

10. postane član zadruga

11. registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva

12. zaposli se prema posebnim propisima

13. ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, ostvari obiteljsku mirovinu koja mu se isplaćuje, ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad, odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći, odnosno invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći

14. ima utvrđenu opću nesposobnost za rad, odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju ili

15. navrší 65 godina života.“.

U stavku 3. iza riječi: „ovu pomoć“ dodaju se riječi: „i u utvrđenoj visini“.

Članak 17.

Iza članka 45. dodaje se članak 45.a koji glasi:

„Članak 45.a

(1) O zahtjevu za novčanu pomoć iz članka 43. stavka 4. ovoga Zakona odlučuje u prvom stupnju područna ustrojstvena jedinica Zavoda rješenjem.

(2) Postupak za prestanak prava na novčanu pomoć iz članka 45. ovoga Zakona pokreće po službenoj dužnosti područna ustrojstvena jedinica Zavoda i o tome odlučuje rješenjem kojim se mijenja rješenje iz stavka 1. ovoga članka.

(3) O žalbi protiv rješenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka odlučuje središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

(4) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.“.

Članak 18.

Članak 46. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, ima najmanje devet mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, nezaposlena osoba koja ima manje od 30 godina života u trenutku prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, stječe pravo na novčanu naknadu ako ima najmanje šest mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca.

(3) Kao vrijeme provedeno na radu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka smatra se:

1. vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je radnik bio privremeno nesposoban za rad, odnosno na rodiljnom dopustu nakon prestanka radnog odnosa, odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema posebnim propisima i

2. vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju obavljanja samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da su uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja i vrijeme u kojem je mirovala obveza doprinosa prema propisu koji uređuje doprinose za obveza osiguranja.

(4) Prestanak obavljanja samostalne djelatnosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka utvrđuje se na temelju uvida u odgovarajući registar iz kojega mora biti brisana osoba koja je obavljala samostalnu djelatnost.“.

Članak 19.

U članku 47. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba:

1. kojoj je prestao radni odnos, ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, prestanka privremene nesposobnosti za rad, odnosno roditeljnog dopusta nakon prestanka radnog odnosa ili

2. koja je prestala obavljati samostalnu djelatnost, ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, prestanka privremene nesposobnosti za rad, odnosno roditeljnog dopusta nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti.“.

U stavku 3. iza riječi: „odluke nadležnog suda“ dodaju se riječi: „ili odluke javnopravnog tijela“.

Članak 20.

U članku 48. briše se oznaka stavka (1).

Stavci 2. i 3. brišu se.

Članak 21.

U članku 51. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) U osnovicu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne ulaze naknade plaće, odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima, osim ako je to za osobu povoljnije.“.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, ako je nezaposlena osoba u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa ili službe, odnosno prestanku obavljanja samostalne djelatnosti, ostvarivala naknadu plaće, odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima, osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade čini prosjek bruto plaće ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo ostvarivanju naknade plaće, odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima.“.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Tromjesečnim razdobljem iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka te članka 69. stavka 3. ovoga Zakona smatra se razdoblje od tri cijela kalendarska mjeseca u kontinuitetu.“.

Iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„(7) Tromjesečnim razdobljem iz stavka 6. ovoga članka smatra se i razdoblje u kojem postoji prekid kontinuiteta na dane vikenda i blagdana.“.

Dosadašnji stavak 7. koji postaje stavak 8. mijenja se i glasi:

„(8) Ako se osnovica za utvrđivanje novčane naknade ne može utvrditi prema odredbi stavaka 1., 2., 3. i 5. ovoga članka te članka 69. stavka 3. ovoga Zakona, nezaposlenoj osobi se utvrđuje osnovica u visini minimalne plaće, ovisno o postotku vremena provedenom na radu.“.

Članak 22.

U članku 52. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Novčana naknada za prvih 90 dana korištenja iznosi 60%, za razdoblje od 91. do 180. dana korištenja iznosi 35%, a za preostalo vrijeme korištenja 30% od osnovice utvrđene prema odredbama članka 51. ovoga Zakona.“.

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2.

Članak 23.

U članku 53. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Najviši iznos novčane naknade za prvih 90 dana korištenja ne može biti viši od 70 %, za razdoblje korištenja od 91. do 180. dana od 40%, a za preostalo vrijeme korištenja ne može biti viši od 35% iznosa prosječne netoplaće isplaćene po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku.“.

Članak 24.

U članku 54. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 1. ovoga članka, nezaposlenoj osobi iz članka 46. stavka 2. ovoga Zakona novčana naknada pripada u trajanju od 90 dana ako je provela na radu od šest mjeseci do dvije godine.“.

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 3. broj: „57“ zamjenjuje se brojem: „58“.

Dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Za utvrđivanje trajanja prava na novčanu naknadu iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka u vrijeme provedeno na radu na temelju radnog odnosa uračunava se vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je radnik bio privremeno nesposoban za rad odnosno na rodiljnom dopustu nakon prestanka radnog odnosa odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema posebnim propisima.“.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. riječi: „iz stavaka 1. i 2. ovoga članka“ zamjenjuju se riječima: „iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka“.

Članak 25.

U članku 55. stavku 5. točka 1. mijenja se i glasi:

„1. vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je radnik bio privremeno nesposoban za rad odnosno na rodiljnom dopustu nakon prestanka radnog odnosa odnosno

službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema posebnim propisima, ostvareno nakon isteka vremena za koje je nezaposlena osoba primila jednokratnu isplatu i“.

Članak 26.

U članku 56. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz članka 47. stavka 1. ovoga Zakona novčana naknada pripada:

1. od prvog dana po prestanku radnog odnosa, prestanka privremene nesposobnosti za rad odnosno roditeljnog dopusta nakon prestanka radnog odnosa ili

2. od prvog dana po prestanku obavljanja samostalne djelatnosti, prestanka privremene nesposobnosti za rad odnosno roditeljnog dopusta nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti.“.

Članak 27.

U članku 57. u stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

„1. koji ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini za onoliko mjeseci koliko iznosi kvocijent koji se dobije dijeljenjem ukupno ostvarenog primitka, odnosno dohotka s iznosom prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini“.

Točke 5. i 6. brišu se.

Dosadašnja točka 7. koja postaje točka 5. mijenja se i glasi:

„5. za vrijeme ostvarivanja prava na roditeljnu, roditeljsku ili posvojiteljsku počtu od rada odnosno roditeljnu, roditeljsku ili posvojiteljsku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu i“.

Dosadašnja točka 8. postaje točka 6.

U stavku 2. iza riječi: „ovu naknadu“ dodaju se riječi: „i u utvrđenoj visini“.

Članak 28.

U članku 58. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na novčanu naknadu prestaje nezaposlenoj osobi ako:

1. zasnjuje radni odnos
2. počne obavljati samostalnu djelatnost iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona
3. istekne razdoblje za koje je imala pravo na novčanu naknadu

4. obavlja posao bez potvrde, ugovora odnosno rješenja na temelju kojeg radi
5. registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
6. postane član zadruge
7. registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva
8. se zaposli prema posebnim propisima
9. ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje, ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane naknade odnosno invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u iznosu višem od utvrđene novčane naknade
10. ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju
11. nastupi na izdržavanje kazne zatvora duže od tri mjeseca
12. navršši 65 godina života
13. odbije se uključiti u obrazovni program ili ga bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovni program koji je sukladan njezinim procijenjenim osobnim i profesionalnim sposobnostima organizirao odnosno troškove snosi Zavod u cilju povećanja mogućnosti zapošljavanja
14. ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad te ne obavlja aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu
15. obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa ili
16. se odjavi s evidencije.“.

U stavku 4. iza riječi: „profesionalnim sposobnostima“ dodaju se riječi: „odnosno ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca“.

Članak 29.

U članku 59. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Nezaposlena osoba kojoj je pravo na novčanu naknadu prestalo ponovnim zapošljavanjem, odnosno obavljanjem samostalne djelatnosti, prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovno postala nezaposlena zbog toga što joj je radni odnos prestao, osim ako je prestao zbog razloga utvrđenih u članku 48. stavku 1. točkama 1., 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona, odnosno ako je prestala obavljati samostalnu djelatnost iz opravdanog razloga iz članka 50. ovoga Zakona, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za onoliko vremena koliko joj je preostalo za primanje i u utvrđenoj visini.“.

Članak 30.

U članku 64. iza stavka 4. dodaju se stavci 5. i 6. koji glase:

„(5) Iznimno od stavka 1. točke 1., stavka 3. točke 1. i stavka 4. ovoga članka, nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje odnosno osposobljavanje na radnom mjestu kod poslodavca ili na profesionalnu rehabilitaciju, a koja je korisnik novčane naknade, zadržava tijekom tog obrazovanja odnosno osposobljavanja ili profesionalne rehabilitacije pravo na novčanu naknadu.“.

(6) Nezaposlena osoba iz stavka 5. ovoga članka kojoj za vrijeme obrazovanja odnosno osposobljavanja na radnom mjestu ili profesionalne rehabilitacije istekne pravo na novčanu naknadu, ima pravo na novčanu pomoć do isteka tog obrazovanja odnosno osposobljavanja ili profesionalne rehabilitacije.“.

Članak 31.

Članak 65. mijenja se i glasi:

„(1) Isplaćivanje novčane pomoći iz članka 64. stavka 1. točke 1. i stavka 3. točke 1. ovoga Zakona te pripadajuće naknade troškova prijevoza obustavlja se korisniku:

1. kada zasnuje radni odnos u trajanju kraćem od obrazovanja odnosno osposobljavanja na radnom mjestu
2. kada počne obavljati samostalnu djelatnost iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona u trajanju kraćem od obrazovanja odnosno osposobljavanja na radnom mjestu
3. kada ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini
4. za vrijeme trajanja pritvora ili istražnog zatvora
5. za vrijeme izdržavanja kazne zatvora do tri mjeseca i
6. kada nastupi na dragovoljno vojno osposobljavanje ili se uključi u program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac.

(2) Korisniku novčane pomoći iz stavka 1. ovoga članka nastavlja se isplaćivanje novčane pomoći za preostalo vrijeme ugovorenog obrazovanja odnosno osposobljavanja na radnom mjestu i u utvrđenoj visini, pod uvjetom da u roku od osam dana od prestanka okolnosti koja je dovela do obustave, nastavi obrazovanje odnosno osposobljavanje, prijavi se Zavodu i podnese zahtjev za novčanu pomoć.“.

Članak 32.

Članak 66. mijenja se i glasi:

„Pravo na novčanu pomoć iz članka 64. stavka 1. točke 1. i stavka 3. točke 1. ovoga Zakona te pripadajuće naknade troškova prijevoza prestaje nezaposlenoj osobi ako:

1. zasnuje radni odnos u trajanju dužem od obrazovanja odnosno osposobljavanja na radnom mjestu
2. počne obavljati samostalnu djelatnost iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona u trajanju dužem od obrazovanja odnosno osposobljavanja na radnom mjestu
3. prekine obrazovanje odnosno osposobljavanje na radnom mjestu
4. obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi
5. registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
6. postane član zadruge
7. registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva
8. se zaposli prema posebnim propisima

9. ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje, ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći odnosno invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći

10. ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju

11. ostvari pravo na roditeljnu, roditeljsku ili posvojiteljsku počtu od rada, odnosno roditeljnu, roditeljsku ili posvojiteljsku brigu o novorođenom djetetu po posebnim propisima

12. nastupi na izdržavanje kazne zatvora duže od tri mjeseca

13. navrší 65 godina života

14. se odjavi s evidencije ili

15. završi obrazovanje odnosno osposobljavanje na radnom mjestu.“.

Članak 33.

U članku 69. stavak 4. briše se.

Članak 34.

U članku 72. dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka odlučuje u prvom stupnju područna ustrojstvena jedinica Zavoda rješenjem.“.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 3. broj: „3“ zamjenjuje se brojem: „2“.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 4.

Članak 35.

U članku 73. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Postupak za prestanak vođenja u evidenciji nezaposlenih osoba pokreće po službenoj dužnosti područna ustrojstvena jedinica Zavoda i o tome odlučuje rješenjem.“.

Članak 36.

Iza članka 73. dodaje se članak 73.a koji glasi:

„Članak 73.a

(1) Postupak za obustavu isplate i prestanak prava za vrijeme nezaposlenosti pokreće po službenoj dužnosti područna ustrojstvena jedinica Zavoda i o tome odlučuje rješenjem kojim se mijenja rješenje iz članka 72. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) O žalbi protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka odlučuje središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.“.

Članak 37.

U članku 75. stavku 2. riječi: „regionalna odnosno“ brišu se.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Ako su na osnovi pravomoćne sudske odluke ili odluke poslodavca radniku uspostavljena prava po osnovi rada za razdoblje u kojem je bio nezaposlen, radnik je dužan vratiti Zavodu iznose isplaćene novčane naknade.“.

Članak 38.

U članku 83. iza točke 2. dodaje se nova točka 3. koja glasi:

„3. vodi evidenciju neaktivnih osoba prema posebnom propisu o suzbijanju neprijavljenog rada“.

Dosadašnja točka 3. postaje točka 4.

Dosadašnja točka 4. koja postaje točka 5. mijenja se i glasi:

„5. surađuje s obrazovnim ustanovama te najkasnije u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva daje mišljenje o usklađenosti obrazovnih programa s potrebama tržišta rada na temelju preporuka za obrazovnu upisnu politiku iz članka 25.a stavka 3. ovoga Zakona odnosno portala tržišta rada i praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama“.

Dosadašnje točke 5. do 10. postaju točke 6. do 11.

Članak 39.

Članak 92. mijenja se i glasi:

„(1) Inspekcijski nadzor nad zakonitošću obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem pravnih i fizičkih osoba iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona i obavljanja povremenog rada redovitih učenika srednjoškolskih ustanova iz članka 4. stavka 5. ovoga Zakona kod naručitelja posla obavlja inspekcija rada Državnog inspektorata.

(2) Inspekcijski nadzor nad zakonitošću obavljanja poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika u srednjoškolskim ustanovama iz članka 4. stavka 5. ovoga Zakona obavlja prosvjetna inspekcija prema posebnom propisu.

(3) U provedbi inspekcijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka nadležni inspektor usmenim će rješenjem u zapisniku zabraniti obavljanje neregistrirane djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem do otklanjanja utvrđenih nedostataka odnosno nepravilnosti, a najkraće u

trajanju 30 dana od dana donošenja usmenog rješenja u zapisniku, ako pravna ili fizička osoba nije registrirana za obavljanje djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem.

(4) U provedbi inspekcijskog nadzora nadležni inspektor tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka zabranit će privremeno rješenjem, do otklanjanja utvrđenih nedostataka, odnosno nepravilnosti obavljanje djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem pravnim i fizičkim osobama odnosno obavljanje poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika srednjoškolskim ustanovama koje te djelatnosti odnosno poslove obavljaju protivno članku 4. stavcima 4., 5., 8. i 12. i članku 5.a stavcima 1. i 2., stavcima 6. do 10. i stavku 14. ovoga Zakona.

(5) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka izvršava se bez odgode, po obavljenom inspekcijskom nadzoru pečačenjem prostorija, postrojenja, uređaja i druge opreme za rad ili namijenjene radu ili na drugi pogodan način, bez donošenja rješenja o izvršenju, a iznimno, kada okolnosti slučaja zahtijevaju, u roku od tri dana od dana donošenja usmenog rješenja u zapisniku.

(6) O žalbi protiv rješenja iz stavaka 3. i 4. ovoga članka odlučuje se sukladno propisu o Državnom inspektoratu odnosno propisu o prosvjetnoj inspekciji.

(7) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavaka 3. i 4. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.“.

Članak 40.

Članak 94. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom u iznosu od 6.630,00 do 13.270,00 eura kaznit će se za prekršaj naručitelj posla pravna osoba:

1. ako se koristi radom učenika izvan odmora čije trajanje za svaku školsku godinu odlukom određuje ministar nadležan za obrazovanje (članak 5.a stavak 1.)

2. ako se koristi radom učenika bez sklopljenog ugovora o povremenom radu redovitog učenika (članak 5.a stavak 6.)

3. ako izvrši isplatu primitka u iznosu manjem od minimalnog učenikovog primitka po satu (članak 5.a stavak 11.)

4. ako ne izvrši isplatu uvećanog primitka za sate rada nedjeljom, blagdanom i neradnim danom (članak 5.a stavak 12.)

5. ako ne izvrši isplatu primitka, doprinosa i naknadu najkasnije 15 dana od završetka rada učenika (članak 5.a stavak 13.)

(2) Novčanom kaznom od 1.320,00 do 3.980,00 eura za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se naručitelj posla fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost te odgovorna osoba pravne osobe.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 6.630,00 do 13.270,00 eura kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

1. ako sezonskog radnika u poljoprivredi zaposli na poslovima koji se ne smatraju privremenim, odnosno povremenim sezonskim poslovima u poljoprivredi (članak 78. stavak 1.)

2. ako ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi, za svaki radni dan ne sklopi prije početka rada (članak 79. stavak 1.)

3. ako zaposli sezonskog radnika u poljoprivredi u trajanju dužem od devedeset dana tijekom kalendarske godine (članak 79. stavak 4.) i

4. ako ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi, sklopi s osobom izuzetom člankom 78. stavkom 6. ovoga Zakona, ili s maloljetnikom, ili s osobom koja koristi roditeljska ili roditeljska prava prema posebnom propisu (članak 79. stavak 5.).

(4) Novčanom kaznom od 1.320,00 do 3.980,00 eura za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se poslodavac fizička osoba, fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost te odgovorna osoba pravne osobe.“

Članak 41.

Članak 95. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.300,00 eura do 13.270,00 eura kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. privremeno ili povremeno u Republici Hrvatskoj obavlja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem, a ima sjedište u drugoj državi ugovornici Europskog gospodarskog prostora te o tome nije obavijestila ministarstvo nadležno za rad (članak 4. stavak 3.)

2. uz djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem obavlja druge djelatnosti, a koje nisu djelatnost istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja, djelatnost savjetovanja u vezi s upravljanjem te djelatnost ustupanja radnika korisnicima za privremeno obavljanje poslova prema posebnom propisu (članak 4. stavak 4.)

3. obavlja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem uz naplatu naknade od tražitelja zaposlenja ili pristrano djeluje u odnosu na tražitelje zaposlenja i poslodavce (članak 4. stavak 6.)

4. ako obavlja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem, a nije registrirana za obavljanje tih djelatnosti (članak 4. stavak 7.)

5. obavlja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem odnosno poslove posredovanja za povremeni rad redovitih učenika prije upisa u odgovarajuću evidenciju ministarstva nadležnog za rad (članak 4. stavak 8.) i

6. u pravnom prometu, poslovnim ispravama, na svakom dopisu i oglasu ne navede broj pod kojim je upisana u evidenciju ministarstva nadležnog za rad (članak 4. stavak 11.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 660,00 eura do 2.650,00 eura za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

(3) Novčanom kaznom od 530,00 do 1.320,00 eura za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe.“.

Članak 42.

Članak 96. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.320,00 do 3.310,00 eura kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba koji nije Zavodu prijavio potrebu za radnikom na propisanom obrascu, ako je zakonom propisana obveza popunjavanja slobodnoga radnog mjesta putem javnog natječaja (članak 32. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom od 260,00 do 1.060,00 eura za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe.“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 43.

Korisnici prava koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ta prava ostvarili prema propisima o zapošljavanju koji su se primjenjivali do toga dana, ta prava ostvaruju u istom opsegu i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, sve do njihovog prestanka.

Članak 44.

Postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se primjenom odredbi Zakona o tržištu rada („Narodne novine“, br. 118/18., 32/20., 18/22. i 156/23.).

Članak 45.

(1) Ministar nadležan za rad uskladit će Pravilnik o obavljanju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem („Narodne novine“, broj 28/19.), Pravilnik o evidencijama Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje („Narodne novine“, br. 28/19., 59/20. i 34/21.) i Odluku o kriterijima vrednovanja stečenih kompetencija i učinkovitosti obrazovnih programa, KLASA: 023-01/19-01/36, URBROJ: 524-04-01-01/1-19-1, od 26. ožujka 2019. s odredbama ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Zavod je dužan uskladiti Statut i opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 46.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakon o tržištu rada („Narodne novine“, br. 118/18., 32/20., 18/22. i 156/23., u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje tržište rada kroz posredovanje pri zapošljavanju, profesionalno usmjeravanje, obrazovanje u cilju povećanja zapošljavanja radne snage, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, mjere aktivne politike zapošljavanja, ostale aktivnosti u cilju poticanja prostorne i profesionalne pokretljivosti radne snage, novog zapošljavanja i samozapošljavanja, zapošljavanje na privremenim odnosno povremenim poslovima u poljoprivredi te ustroj, upravljanje i obavljanje djelatnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Zavod).

Zakonom o dopuni Zakona o tržištu rada („Narodne novine“, broj 32/20.) na odgovarajući su način prilagođeni uvjeti korištenja mjere *Stalni sezonac* u cilju sprječavanja i ublažavanja negativnih efekata nastalih utjecajem bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, kao i u drugim posebnim okolnostima.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada („Narodne novine“, broj 18/22.) Zavodu je dana stvarna nadležnost za odlučivanje o pravu na novčanu pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom, a o kojem pravu su do tada odlučivali centri za socijalnu skrb. Naknadno je stupanjem na snagu Zakona o inkluzivnom dodatku („Narodne novine“, broj 156/23.) 1. siječnja 2024. pravo na novčanu pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom objedinjeno je u inkluzivni dodatak.

Tijekom zadnjih nekoliko godina ostvaren je značajan rast hrvatskoga gospodarstva. U razdoblju od 2016. do 2019. godine realna stopa rasta bruto domaćeg proizvoda kretala se od 3,6 % do 3,4 %. U 2020. godini došlo je do pada proizvodnje od 8,5 % zbog pojave pandemije odnosno djelovanja epidemioloških mjera u zemlji i svijetu. Nakon toga, realni BDP povećao se čak 13,0 % u 2021. godini. Gospodarski rast se nastavio u 2022. godini kada je zabilježeno povećanje proizvodnje od 7,3 %, te 3,3 % u 2023. godini. Prema prvim procjenama Državnog zavoda za statistiku, realna stopa rasta BDP-a u drugom tromjesečju 2024. godine iznosila je 3,5 %.

Zahvaljujući ponajprije gospodarskom rastu, u navedenom je razdoblju došlo do vrlo pozitivnih promjena na hrvatskom tržištu rada, koje se mogu uočiti promatrajući podatke iz administrativnih izvora i Ankete o radnoj snazi. Administrativna zaposlenost se povećala, dok je kod registrirane nezaposlenosti došlo do značajnijeg smanjenja, što je dovelo i do smanjenja stope registrirane nezaposlenosti. Broj zaposlenih, prema konačnim podacima Državnog zavoda za statistiku, povećao se s 1.443.141 u 2016. godini na 1.663.522 u 2023. godini. Riječ je o povećanju broja zaposlenih za 221.381 osoba odnosno 15,3 %. Trend povećanja zaposlenosti nastavio se i u 2024. godini te je tako u rujnu 2024. godine bilo 1.729.859 zaposlenih (prema privremenim podacima) što je u odnosu na isti mjesec 2016. godine povećanje od 17,2 %. Tijekom istog se razdoblja broj nezaposlenih smanjio s 241.860 u 2016. godini na 108.921 u 2023. godini, dakle za 132.932 osobe odnosno 55,0 %. I u 2024. godini broj nezaposlenih je nastavio padati te je u rujnu 2024. godine bilo 82.839 nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciji Zavoda. U skladu s tim, stopa registrirane nezaposlenosti pala je s 14,4 % u 2016. godini na 6,1 % u 2023. godini te nastavlja padati i u 2024. godini tako da je u rujnu 2024. godine iznosila 4,6 %.

Rezultati Ankete radne snage koju provodi Državni zavod za statistiku potvrđuju postojanje višegodišnjeg pozitivnog trenda na tržištu rada. Spomenuti rezultati pokazuju da se stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 20 do 64 godine povećala sa 62,0 % u drugom kvartalu 2016. godine na 74,2 % u istom kvartalu 2024. godine. Riječ je o povećanju od 12,2 postotnih bodova. Tijekom istog razdoblja stopa nezaposlenosti smanjila se s 12,3 % na 4,4 %, što predstavlja smanjenje od 7,9 postotnih bodova.

Premda je ostvaren velik napredak, stanje na hrvatskom tržištu rada još uvijek nije u potpunosti zadovoljavajuće, što pokazuje usporedba s prosjekom Europske unije. Stopa zaposlenosti u dobi od 20 do 64 godine u Republici Hrvatskoj (74,2 %) i dalje je manja od prosjeka Europske unije koji je u drugom kvartalu 2024. godine iznosio 76,0 %. Također, vidljivo je kako stopa aktivnosti pokazuje umjeren rast u proteklom razdoblju, dok je u drugom kvartalu 2024. godine taj rast nešto izraženiji te stopa aktivnosti u dobi od 20 do 64 godine iznosi 77,6 %. U odnosu na isto razdoblje 2016. godine, kada je stopa aktivnosti iznosila 70,7 %, to je povećanje od 6,9 postotnih bodova. Takvo sporije kretanje rasta stope aktivnosti uzrokovano je rastom udjela populacije izvan radne aktivnosti u ukupno radno sposobnom stanovništvu te slabijim priljevom mlade radne snage u aktivno stanovništvo.

Osim toga, izražen je problem dugotrajne nezaposlenosti. Krajem rujna 2024. godine u evidenciji Zavoda bilo je 82.839 osoba, a od toga broja 42,0 % bilo je nezaposleno dulje od 12 mjeseci. Udio veoma dugotrajno nezaposlenih, tj. nezaposlenih više od 24 mjeseca, iznosio je 27,9 %. Drugim riječima, dugotrajna nezaposlenost čini gotovo polovinu ukupne nezaposlenosti, dok je udio veoma dugotrajno nezaposlenih gotovo trećina ukupne nezaposlenosti. Što se tiče trajanja nezaposlenosti prema spolu, udio dugotrajno nezaposlenih muškaraca u ukupnom broju nezaposlenih muškaraca iznosio je 41,9 %, dok je dugotrajno nezaposlenih žena u ukupnom broju nezaposlenih žena krajem rujna 2024. godine bilo 42,0 %. Između muškaraca i žena, dakle, nema značajne razlike u relativnom opsegu dugotrajne nezaposlenosti.

Podaci o registriranoj nezaposlenosti krajem rujna 2024. godine pokazuju da je dugotrajna nezaposlenost povezana s razinom obrazovanja. Tako je udio dugotrajno nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih bez škole i s nezavršenom osnovnom školom iznosio 61,4 %, a sa završenom osnovnom školom 57,7 %. Udio dugotrajno nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih sa završenom srednjom školom iznosio je 39,0 %. Naposljetku, udio dugotrajno nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih s kvalifikacijom u visokom obrazovanju (sa završenim sveučilišnim prijediplomskim studijem, sveučilišnim diplomskim studijem, sveučilišnim integriranim prijediplomskim i diplomskim studijem ili poslijediplomskim specijalističkim studijem odnosno stručnim prijediplomskim studijem ili stručnim diplomskim studijem) krajem rujna 2024. godine iznosio je 28,6 %. Što je, dakle, viša razina završenog obrazovanja, to je relativni opseg dugotrajne nezaposlenosti manji. Na temelju navedenih podataka može se zaključiti da je dugotrajna nezaposlenost u velikoj mjeri odraz neusklađenosti između obrazovne strukture ponude rada i potražnje za radom.

O spomenutoj strukturalnoj neusklađenosti prema razini obrazovanja svjedoče i podaci o stopi zapošljavanja. Stopa zapošljavanja je omjer broja zaposlenih tijekom godine temeljem zasnivanja radnog odnosa osoba koje su bile registrirane kao nezaposlene te zbroja nezaposlenih početkom godine i novoprijavljenih na evidenciju nezaposlenih tijekom godine. Zabilježene su značajne razlike u stopi zapošljavanja prema razini obrazovanja. U 2023. godini stopa zapošljavanja osoba bez škole ili s nezavršenom osnovnom školom iznosila je 18,3 %, s osnovnom školom 30,7 %, sa srednjom školom za zanimanja do tri godine trajanja

ili školom za KV radnike 41,1 %, sa srednjom školom za zanimanja u trajanju od 4 i više godina ili gimnazijom 44,0 %, s kvalifikacijom u visokom obrazovanju (obrazovanje na prijediplomskoj, diplomskoj ili poslijediplomskoj razini) 53,0 %. Viša razina obrazovanja, dakle, povezana je s većom stopom zapošljavanja.

Osim velikih razlika u stopi zapošljavanja prema razini obrazovanja, postoje i razlike u stopi zapošljavanja prema programu na istoj razini obrazovanja. Tako je u 2023. godini zabilježeno da su skupine osoba sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem za, primjerice, zanimanje CNC operatera ili tehničara za električne strojeve s primijenjenim računalstvom imale znatno veću stopu zapošljavanja od skupina osoba koje su završile obrazovanje za zanimanje administrativnog tajnika ili upravnog referenta. Kod osoba s kvalifikacijom u visokom obrazovanju postoji velika razlika u stopi zapošljavanja između skupina osoba koje su završile, na primjer, studij strojarstva ili brodstrojarstva i skupina osoba koje su završile studij novinarstva ili politologije.

Usklađivanje obrazovanja s potrebama gospodarstva osobito je važno za položaj mladih na tržištu rada. U nepovoljnom su položaju mladi koji su stekli obrazovanje za takozvana suficitarna zanimanja, od koji su neka prethodno spomenuta. U još težem su položaju mladi koji imaju završeno samo osnovno obrazovanje ili srednjoškolsko gimnazijsko obrazovanje jer im nedostaju strukovna znanja i vještine.

Što se tiče usporedbe s drugim državama članicama Europske unije, u tom se pogledu obično koristi NEET stopa, odnosno pokazatelj udjela mladih osoba u dobnoj skupini od 15 do 29 godina koji nisu zaposleni, niti su u obrazovanju ili osposobljavanju u ukupnom broju mladih u istoj dobnoj skupini. Prema zadnje dostupnim podacima, NEET stopa za 2023. godinu iznosila je 11,8 %, što je najniža razina NEET stope od 2016. godine te je vidljiv kontinuirani pad, ali u odnosu na prosjek Europske unije i dalje je nešto veća i to za 0,6 postotnih bodova u 2023. godini. Republika Hrvatska stoga, i nadalje ima nedovoljno velik udio mladih koji su uključeni u zaposlenost, obrazovanje ili osposobljavanje.

Drugi međunarodno usporedivi pokazatelji položaja mladih na tržištu rada također pokazuju razliku između Republike Hrvatske i prosjeka Europske unije. U drugom kvartalu 2024. godine stopa nezaposlenosti mladih (15 – 29) za Republiku Hrvatsku iznosila je 10,7 %, što je u odnosu na drugi kvartal 2016. godine smanjenje od 11,1 postotnih bodova. Vidljiv je kontinuirani pad stope nezaposlenosti mladih, te smo se u drugom kvartalu 2024. godine približili prosjeku Europske unije koji je iznosio 11,0 %. Stopa zaposlenosti mladih također pokazuje trend rasta, ali slabijim intenzitetom od prosjeka Europske unije i pada stope nezaposlenosti. Tako je u drugom kvartalu 2024. godine stopa zaposlenosti mladih (15 – 29) iznosila 44,3 %, što je u odnosu na isti kvartal 2016. godine povećanje od 3,2 postotnih bodova, ali istovremeno 5,4 postotnih bodova manje od prosjeka Europske unije.

U prethodnom je razdoblju ostvaren velik napredak u pogledu stanja na hrvatskom tržištu rada. Unatoč tome, razina zaposlenosti još nije dosegla prosjek Europske unije. Posebno su izraženi problemi dugotrajne nezaposlenosti i nezaposlenosti mladih koji su povezani ne samo s nedostatnim opsegom ukupne potražnje za radom, već i s nedostatkom strukturne usklađenosti ponude rada i potražnje za radom.

Zakonom se osiguravaju sljedeća prava:

- novčana naknada na temelju osiguranja za slučaj nezaposlenosti
- mirovinsko osiguranje na temelju osiguranja za slučaj nezaposlenosti

- novčana pomoć i naknada troškova prijevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja na radnom mjestu i
- jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova
- novčana pomoć osobe uključene na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa i
- novčana pomoć osobe osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

Materijalno pravna zaštita osigurava se nezaposlenim osobama koje su sposobne ili djelomično sposobne za rad, u dobi od 15 do 65 godina koje nisu u radnom odnosu, odnosno ne obavljaju samostalnu djelatnost. Nezaposlena osoba mora aktivno tražiti posao i biti raspoloživa za rad. Prava za vrijeme nezaposlenosti prestaju nezaposlenoj osobi zasnivanjem radnog odnosa odnosno nastupanjem određenih okolnosti propisanih ovim Zakonom. Novčana naknada najvažnija je materijalno pravna zaštita koja se osigurava nezaposlenoj osobi za vrijeme nezaposlenosti.

Pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti može ostvariti nezaposlena osoba po prestanku radnog odnosa odnosno obavljanja samostalne djelatnosti. Svrha novčane naknade je pružiti materijalno pravnu zaštitu onim osobama koje su postale nezaposlene bez svoje volje ili krivnje. Trajanje novčane naknade je vremenski ograničeno te ovisi o prethodnom trajanju radnog odnosa/samostalne djelatnosti i može trajati od 90 do 450 dana. Osnovni uvjet za stjecanje prava na novčanu naknadu je 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca prije prestanka radnog odnosa odnosno prestanka obavljanja samostalne djelatnosti.

Visina novčane naknade za prvih 90 dana korištenja iznosi 60 %, a za preostalo vrijeme 30 % od osnovice. Najviši iznos novčane naknade ne može za prvih 90 dana korištenja biti viši od 70 %, a za preostalo vrijeme viši od 35 % od iznosa prosječne neto plaće isplaćene po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku. Prosječna neto plaća isplaćena po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u 2023. godini iznosila je 1.148,00 eura. Najniži iznos novčane naknade ne može biti niži od 50 % iznosa minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja. Visina minimalne plaće za 2024. godinu utvrđena je u bruto iznosu od 840 eura i umanjena za doprinose za obvezna osiguranja iznosi 706,50 eura.

Osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade za osobu kojoj je prestao radni odnos čini prosjek bruto plaće ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa, odnosno službe. Osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade za osobu koja je obavljala samostalnu djelatnost čini prosjek osnovice na koju su obračunati i uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja, u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku obavljanja samostalne djelatnosti. Ako se osnovica ne može utvrditi na opisan način, utvrđuje se u visini minimalne plaće.

U 2023. godini prosječni broj korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti bio je 21.882 osobe. U prosječnome broju korisnika novčane naknade prevladavaju žene (s udjelom od 58,9 %), zatim osobe srednje radne dobi od 25 do 54 godine (71,1 %), osobe srednjoškolske razine obrazovanja (60,4 %) te kratkotrajno nezaposlene osobe (96,7 %). Korištenjem novčane naknade obuhvaćeno je u prosjeku 20,0 % nezaposlenih osoba. Osobe sa završenim srednjoškolskim i završenim visokim obrazovanjem češće su obuhvaćene novčanom naknadom (21,76 % odnosno 26,50 %) nego osobe niže razine obrazovanja (11,76 %), dok su kratkotrajno nezaposlene osobe višestruko češći (31,68 %) korisnici

novčane naknade u odnosu na dugotrajno nezaposlene osobe (1,71 %). Prosječno isplaćena novčana naknada iznosila je 416,38 eura. Najviši iznos novčane naknade u 2023. godini iznosio je 711,01 eura.

Prema preporuci Vijeća EU za 2020. godinu Republika Hrvatska treba ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknade za nezaposlene. Imajući u vidu preporuku, Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) je predviđena izrada analize adekvatnosti novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti uz odgovarajuće zakonodavne izmjene.

Naime, činjenica je da je obuhvat korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti relativno nizak, jer uključuje svega oko 20,0 % nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciju Zavoda. Stoga ova činjenica upućuje na zaključak da su propisani uvjeti za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti strogi i ograničavajući te je iste potrebno preispitati s ciljem pružanja adekvatne materijalno pravne zaštite nezaposlenim osobama.

Kako bi se postigao navedeni cilj, Ekonomski institut Zagreb proveo je u 2022. godini analizu adekvatnosti novčane naknade, a Konačno izvješće o analizi adekvatnosti novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti i preporuke za zakonodavne izmjene (u daljnjem tekstu: Analiza) dostavljeno je krajem rujna 2022. godine. Preporuke Ekonomskog instituta Zagreb temelje se na zaključcima prema kojima je zadaća novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti zaštita radnika od negativnih posljedica nezaposlenosti. Ta zaštita mora biti primjerena na način da osigura nezaposlenoj osobi, s jedne strane, dostojanstven život koji će joj omogućiti pronalazak kvalitetnog zaposlenja, te, s druge strane, neće utjecati na njezinu motiviranost za zaposlenje. Uvjeti za ostvarivanje novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti moraju biti takvi da postave ravnotežu između materijalne zaštite nezaposlene osobe i njezine aktivacije na tržištu rada. U bitnome, navedenim preporukama predloženo je povećanje novčane naknade nakon 90-og dana korištenja, kao i olakšan pristup ostvarivanju i ponovnom korištenju toga prava.

Osim prava za vrijeme nezaposlenosti, Zakonom se uređuju i pravo na novčanu pomoć osobe uključene na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa i pravo na novčanu pomoć osobe osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

Novčana pomoć može se priznati osobi koja je uključena na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja koje provodi Zavod. Mjera stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa koja je bila namijenjena mladim osobama bez radnog iskustva u stečenim kvalifikacijama, za stjecanje prvog radnog iskustva i praktičnih vještina ili uvjeta za polaganje stručnog ispita, provodila se do 2020. godine. Osoba koja je bila uključena u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa imala je pravo na novčanu pomoć u visini minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja, za dane provedene na stručnom osposobljavanju i naknadu troška polaganja stručnog ili majstorskog ispita.

Zakonom se uređuje i povremeni rad redovitih učenika tzv. rad preko učeničkih servisa. Poslove posredovanja za povremeni rad redovitih učenika obavljaju srednjoškolske ustanove i to za vrijeme zimskog, proljetnog i ljetnog odmora. Način obavljanja poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika propisan je Pravilnikom o obavljanju

djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem („Narodne novine“, broj 28/19). Ugovor o povremenom radu redovitog učenika sklapaju maloljetni redoviti učenik uz supotpis zakonskog zastupnika ili skrbnika i naručitelja posla, a uz posredovanje srednjoškolske ustanove. Ugovor o povremenom radu redovitog učenika je vjerodostojna isprava za obračun i naplatu učenikove zarade, doprinosa prema posebnim propisima te naknade za srednjoškolsku ustanovu koja ne može biti veća od 10 % od iznosa učenikove zarade.

S obzirom da se povremeni rad redovitih učenika tijekom zimskog, proljetnog i ljetnog odmora sve više koristi, potrebno je osigurati dodatnu zaštitu učenika koji rade posredstvom srednjoškolskih ustanova. Naime, cijena rada učenika nije propisana, već je ista predmet ugovora o povremenom radu redovitog učenika kojeg sklapaju naručitelj posla i učenik, uz posredovanje srednjoškolske ustanove. Također, Pravilnikom o obavljanju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem propisane su samo upravne mjere u slučaju ako redoviti učenik radi protivno propisanim odredbama, ali ne i prekršajne sankcije.

Nadalje, Zakonom je uređeno kako obrazovanje za zapošljavanje treba biti usklađeno s aktualnim i predviđenim potrebama tržišta rada, procijenjenim kompetencijama osobe i profesionalnim uvjetima. U tom smislu, predviđena je obveza vrednovanja obrazovnih programa u cilju njihova unapređenja. Obrazovni programi namijenjeni su povećanju zapošljivosti i odnose se na programe obrazovanja odraslih za stjecanje skupova ishoda učenja te djelomičnih i cjelovitih kvalifikacija. S obzirom da je Zakonom o obrazovanju odraslih („Narodne novine“, broj 144/21) propisana obveza povezivanja obrazovanih programa s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom, kao i kriteriji za provođenje i financiranje formalnih i neformalnih obrazovnih programa, potrebno je s istim uskladiti provedbu i financiranje obrazovanja za zapošljavanje koje provodi Zavod. Nadalje, kako Zakonom o obrazovanju odraslih nisu obuhvaćeni programi cjeloživotnog učenja na tercijarnoj razini, već su isti uređeni Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 119/22), potrebno je obuhvatiti i kategoriju programa u visokom obrazovanju.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti treba osigurati nezaposlenoj osobi primjerenu egzistenciju koja će joj omogućiti pronalazak kvalitetnog zaposlenja. Kako bi materijalno pravna zaštita bila adekvatna, stručna Analiza kao podloga za zakonske izmjene, pokazala je da je potrebno povećati iznos novčane naknade nakon prvih 90 dana korištenja iste, kada prema Zakonu nezaposlene osobe ostvaruju samo 30 % osnovice. Ujedno, Analiza je pokazala da je novčana naknada za prvih 90 dana korištenja u visini od 60 % osnovice primjerena te je na razini većine država članica EU. Stoga se ovim Konačnim prijedlogom zakona (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona) propisuje povećanje iznosa novčane naknade sa sadašnjih 30 % na 35 % osnovice i to za razdoblje od 91. do 180. dana nezaposlenosti. Na ovaj način procijenjeno je da bi se uspostavila ravnoteža u smislu da korisnici, s jedne strane, ostaju u evidenciji Zavoda dok je naknada izdašna i tako ostvaruju socijalnu sigurnost, dok s druge strane, traže odgovarajući posao i poboljšavaju izgleda da se zaposle te ostanu dulje izvan nezaposlenosti. S obzirom da se Zakonom propisuje gornji limit novčane naknade, ovim Konačnim prijedlogom zakona na odgovarajući način povećava se i gornji limit za razdoblje od 91. do 180. dana korištenja novčane naknade, pa se novčana naknada u navedenom razdoblju ne može isplatiti u iznosu većem od 40 % prosječne netoplaće isplaćene po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku.

Nadalje, Analiza je pokazala da su osobe mlađe od 30 godina češće izložene kratkotrajnim radnim odnosima te im je potrebno omogućiti pravo na novčanu naknadu pod povoljnijim uvjetima. Omogućavanjem prava na novčanu naknadu pod povoljnijim uvjetima, mladim osobama se olakšava pronalazak adekvatnog dugotrajnog zaposlenja, čime bi se prevenirao povratak ove ciljane skupine u evidenciju nezaposlenih. Stoga se ovim Konačnim prijedlogom zakona predlaže za osobe mlađe od 30 godina smanjiti uvjet vremena provedenog na radu i to s devet na šest mjeseci u posljednja 24 mjeseca.

Kako bi ohrabрили nezaposlene osobe koje su korisnici novčane naknade da prihvate zaposlenje, potrebno je omogućiti im nastavak korištenja novčane naknade i u slučaju sporazumnog prestanka radnog odnosa. Naime, prema Zakonu ako je novčana naknada prestala zbog ponovnog zapošljavanja prije njezinog isteka, u slučaju ponovne nezaposlenosti, pod uvjetom da drugi radni odnos nije prestao na nedopušten način, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za onoliko vremena koliko je preostalo za primanje te naknade i u utvrđenoj visini. Nedopuštenim načinom podrazumijeva se prestanak radnog odnosa voljom ili krivnjom nezaposlene osobe, što uključuje i sporazumni prestanak radnog odnosa. Takvo uređenje destimulira korisnike novčane naknade da prihvate novo zaposlenje te je potrebno omogućiti da kada do ponovne nezaposlenosti dođe po prestanku radnog odnosa sporazumom, nezaposlena osoba ostvaruje pravo na nastavak korištenja novčane naknade.

U slučajevima kratkotrajnog radnog odnosa potrebno je odrediti povoljniju osnovicu za stjecanje novčane naknade. Naime, Zakonom je propisano da u osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade ne ulaze naknade plaće odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima. Ujedno je propisano da se tromjesečnim razdobljem koje je prethodilo prestanku radnog odnosa, odnosno obavljanju samostalne djelatnosti, smatra razdoblje od tri cijela kalendarska mjeseca. Ako se osnovica ne može utvrditi na opisani način, ista se utvrđuje u visini minimalne plaće. Intencija ovakvog rješenja bila je da nezaposlene osobe koje u tromjesečnom razdoblju prije prestanka radnog odnosa ostvaruju naknadu plaće odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima (npr. naknadu plaće zbog privremene nesposobnosti za rad) ne budu u nepovoljnijem položaju od onoga u kojem bi bile da istu naknadu nisu ostvarivale budući da je navedena naknada u pravilu niža od iznosa plaće. Međutim, u nekim slučajevima kod utvrđivanja osnovice kombinacija plaće i naknade plaće bila bi povoljnija za nezaposlenu osobu od osnovice utvrđene u visini minimalne plaće. Također, za kraći prekid kontinuiteta na dane vikenda i blagdana između dva radna odnosa, nije prihvatljivo rješenje o primjeni odredbe o osnovici u visini minimalne plaće. Stoga se ovim Konačnim prijedlogom zakona propisuje povoljnije određivanje osnovice za utvrđivanje visine novčane naknade te bi se u osnovicu uračunavala i naknada plaće, ako bi to bilo povoljnije za nezaposlenu osobu. Ujedno se prekid kontinuiteta tromjesečnog razdoblja na dane vikenda i blagdana ne bi smatrao prekidom.

Nadalje, obzirom da se mjera stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa provodila do 2020. godine, potrebno je brisati odredbe koje uređuju pravo na novčanu pomoć osobe uključene na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

U cilju dodatne zaštite učenika koji rade posredstvom srednjoškolskih ustanova, ovim Konačnim prijedlogom zakona predlaže se urediti povremeni rad redovitih učenika uz posredovanje srednjoškolske ustanove, propisati minimalni učenikov primitak po satu, kao i uvećanje primitka za sate rada nedjeljom, blagdanom i neradnim danom. Ujedno se predlaže

propisivanje prekršajnih odredbi u slučaju nepoštivanja pravila o povremenom radu redovitih učenika.

Također, ovim Konačnim prijedlogom zakona jasnije i preciznije uređuje se obrazovanje odraslih na način da obrazovni programi moraju biti temeljni na Hrvatskom kvalifikacijskom okviru, bilo da se radi o formalnim ili neformalnim programima obrazovanja, uključujući i programe visokih učilišta na razini visokog obrazovanja koji se temelje na načelima cjeloživotnog učenja. Prihvatljivost programa za provedbu i financiranje utvrđuje se sukladno aktualnim i predviđenim potrebama tržišta rada na temelju analitičkih podataka iz portala tržišta rada u nadležnosti ministarstva nadležnog za rad, kao i praćenja zapošljivosti osoba sa stečenim kvalifikacijama. Stoga se propisuje zadaća ministarstva nadležnog za rad u praćenju sadašnjih i budućih potreba tržišta rada te definiranju preporuka za obrazovnu upisnu politiku na temelju portala tržišta rada i praćenja osoba sa stečenim kvalifikacijama.

Ujedno, kako su tijekom primjene Zakona uočeni nedostatci u pojedinim odredbama koji su onemogućavali pravilno i efikasno postupanje, ovim se Konačnim prijedlogom zakona propisuju jasne i nedvojbene odredbe te se iste usklađuju sa sudskom praksom.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Propisuje se obveza prema kojoj pravne i fizičke osobe djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem mogu obavljati samo ako su registrirane za obavljanje tih djelatnosti prema posebnom propisu.

Uz članak 2.

Uređuje se povremeni rad redovitih učenika uz posredovanje srednjoškolskih ustanova i to za vrijeme odmora, čije trajanje za svaku školsku godinu odlukom određuje ministar nadležan za obrazovanje. Srednjoškolska ustanova mora imati pisanu suglasnost zakonskog zastupnika ili skrbnika učenika, a za učenika mlađeg od 15 godina i pisanu suglasnost nadležnog inspektora. O povremenom radu sklapa se ugovor koji je vjerodostojna isprava za obračun i naplatu učenikovog primitka, doprinosa prema posebnim propisima te naknade srednjoškolskoj ustanovi. Propisuje se minimalni učenikov primitak po satu, uvećani primitak za sate rada nedjeljom, blagdanom i neradnim danom, kao i rok u kojem je naručitelj posla dužan isplatiti učenikov primitak, doprinose i naknadu srednjoškolskoj ustanovi odnosno srednjoškolska ustanova primitak doznačiti na račun učenika.

Uz članak 3.

Propisuje se dodatna kategorija osiguranika za slučaj nezaposlenosti radi usklađivanja sa Zakonom o mirovinskim osiguranju („Narodne novine“, broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21 i 119/22). Ujedno se poboljšava izričaj odredbe.

Uz članak 4.

Propisuje se da se u postupku rješavanja o pravima iz ovoga Zakona primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Uz članak 5.

Propisuje tko se smatra nezaposlenom osobom u smislu ovoga Zakona.

Uz članak 6.

Uređuje se mogućnost prijave Zavodu nezaposlene osobe državljanina treće zemlje kojemu je prestao radni odnos u Republici Hrvatskoj bez njegove krivnje ili pristanka radi ostvarivanja prava na novčanu naknadu. Ujedno se propisuje mogućnost prijave Zavodu, neovisno o pravu na novčanu naknadu, nezaposlene osobe državljanina treće zemlje koji ima odobren privremeni boravak u Republici Hrvatskoj sukladno posebnim propisima i može se smatrati nezaposlenom osobom u smislu članka 10. ovoga Zakona.

Uz članak 7.

Propisuje uvjete pod kojima se nezaposlena osoba prestaje voditi u evidenciji nezaposlenih osoba.

Uz članak 8.

Uređuje uvjete pod kojima se nezaposlena osoba može ponovno, nakon proteka određenog roka ili prestanka određenih okolnosti, voditi u evidenciji nezaposlenih osoba.

Uz članak 9.

Uređuje što obuhvaća obrazovanje za zapošljavanje te koji su obrazovni programi namijenjeni povećanju zapošljivosti i prihvatljivost istih. Na ovaj način se usklađuje provedba programa formalnog i neformalnog obrazovanja sa Zakonom o obrazovanju odraslih, kao i provedba programa visokih učilišta na razini visokog obrazovanja koji se temelje na načelima cjeloživotnog učenja sa Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, a kojima su propisani uvjeti koje programi moraju zadovoljiti kako bi bili prihvatljivi za provedbu i financiranje te sufinanciranje.

Uz članak 10.

Propisuje zadaće ministarstva nadležnog za rad koje uključuju: analiziranje i praćenje informacija o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama, praćenje zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama te prikupljanje podatka za uspostavu portala tržišta rada od nadležnih tijela. Portal tržišta rada omogućuje cjelovitu sliku tržišta rada s prikazom ponude i potražnje na tržištu rada. Na temelju portala i praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama ministarstvo nadležno za rad daje preporuke za obrazovnu upisnu politiku.

Uz članak 11.

Uređuje da se mjere aktivne politike zapošljavanja provode na temelju programa koje donosi Zavod te propisuje što isti obuhvaćaju. Programi koji se odnose na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa su brisani, dok su programi koji se odnose na obrazovanje definirani na način da obuhvaćaju sve vrste programa kojima se stječu kompetencije potrebne na tržištu rada za nezaposlene i zaposlene osobe.

Uz članak 12.

Poboljšava se izričaj odredbe na način da se jasno propisuje da ocjenjivanje zahtjeva za korištenje mjera aktivne politike zapošljavanja nije upravna stvar. Mjere aktivne politike zapošljavanja nisu prava. Zakonom su jasno definirana prava, a korištenje mjere aktivne politike zapošljavanja je mogućnost i stoga se kod uključivanja u mjere aktivne politike zapošljavanja ne radi o upravnoj stvari. Nakon što osoba bude uključena u mjere aktivne politike zapošljavanja ostvarivat će određena prava.

Uz članak 13.

Brišu se odredbe koje uređuju novčanu pomoć osobe uključene na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, obzirom da se mjera stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa prestala provoditi.

Uz članak 14.

Propisuje se brisanje određenih stavaka koji uređuju postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoć iz razloga što su isti obuhvaćeni člankom 45.a.

Uz članak 15.

Dodatno se usklađuje određivanje osnovice za utvrđivanje visine novčane pomoći za stalnog sezonca s određivanjem osnovice za utvrđivanje novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti.

Uz članak 16.

Propisuju se okolnosti zbog kojih prestaje pravo na novčanu pomoć stalnom sezoncu.

Uz članak 17.

Dodaje se novi članak koji uređuje postupak priznavanja i prestanka prava na novčanu pomoć stalnom sezoncu.

Uz članak 18.

Propisuje uvjet za stjecanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti. Nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa odnosno prestanka obavljanja samostalne djelatnosti ima najmanje 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca, stječe pravo na novčanu naknadu. Iznimka je propisana za nezaposlene osobe koje imaju manje od 30 godina života, a koje stječu pravo na novčanu naknadu ako imaju najmanje šest mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca. Na ovaj način implementirana je preporuka Ekonomskog instituta Zagreb prema kojoj valja smanjiti prethodno vrijeme provedeno na radu za osobe mlađe od 30 godina. Također propisuje se što se smatra vremenom provedenim na radu te način utvrđivanja prestanka obavljanja samostalne djelatnosti.

Uz članak 19.

Izvršen je ispravak odredbe, s obzirom da prema Zakonu o roditeljskim potporama („Narodne novine“, broj 152/22), ako se radni odnos prekine za vrijeme roditeljskog dopusta, osoba zadržava prava (i osiguranje) do šest mjeseci djetetova života. Međutim, ako se radni odnos prekine za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta, prava se prekidaju te se osoba prijavljuje Zavodu po prestanku radnog odnosa, a ne po prestanku roditeljskog dopusta. Isto je i u slučaju prestanka radnog odnosa ili obavljanja samostalne djelatnosti tijekom korištenja posvojiteljskog dopusta, koji se tada prekida. Također, briše se termin „skrbnički dopust“ jer isti nije propisan kao zasebno pravo prema Zakonu o roditeljskim potporama. Ujedno se poboljšava izričaj odredbe.

Uz članak 20.

Propisuje se brisati odredbe, jer nisu ispunile svoju svrhu. Naime, radilo se o osiguraču koji je trebao spriječiti zasnivanje fiktivnih radnih odnosa. Međutim, u praksi se ova odredba vješto izigravala. Na primjer osobi je prestao radni odnos na nedopušten način, ista zasniva novi, kratki, fiktivni radni odnos koji prestaje na dopušten način te potom drugi, kratki, fiktivni radni odnos koji ponovno prestaje na dopušten način, a čime ispunjava uvjete za novčanu naknadu.

Uz članak 21.

Propisuje se da u osnovicu za određivanje visine novčane naknade ne ulaze naknade plaće, odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima, ali samo ako je to za osobu povoljnije. Na ovaj način implementirana je preporuka Ekonomskog instituta Zagreb prema kojoj je za izračun novčane naknade potrebno uzeti u obzir prosjek plaće i naknade plaće, ako je to za osobu povoljnije, jer do sada u izračun novčane naknade nisu ulazile naknade plaće, iako bi uzimanjem istih u obzir, osoba imala veću osnovicu. Ujedno se, sukladno preporuci Ekonomskog instituta Zagreb, definira razdoblje koje se ne smatra prekidom kontinuiteta tromjesečnog razdoblja.

Uz članak 22.

Propisuje se visina novčane naknade koja za prvih 90 dana korištenja iznosi 60 % osnovice, za razdoblje od 91. do 180. dana iznosi 35 % osnovice te za preostalo vrijeme korištenja iznosi 30 % osnovice. Na ovaj način implementirana je preporuka Ekonomskog instituta Zagreb prema kojoj se uvodi međukorak za razdoblje od 91. do 180. dana korištenja novčane naknade, a kako bi se ublažio pad nakon prvih 90 dana korištenja.

Uz članak 23.

Propisuje se najviši iznos novčane naknade u odnosu na prosječnu netoplaću isplaćenu po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku. S obzirom da je uveden međukorak u određivanju visine novčane naknade i to za razdoblje od 91. do 180. dana korištenja novčane naknade, potrebno je za navedeno razdoblje proporcionalno povećati i najviši iznos novčane naknade.

Uz članak 24.

Propisuje iznimku za osobe mlađe od 30 godina u pogledu duljine trajanja novčane naknade, a ovisno o vremenu provedenom na radu. Naime, za ovu kategoriju propisan je sniženi uvjet od najmanje šest mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca, pa je analogno tome potrebno propisati ovu iznimku. Također, izvršen je ispravak odredbe na način da se kao vrijeme provedeno na radu ne uračunava vrijeme u kojem je radnik bio na roditeljskom dopustu po prestanku radnog odnosa, jer prema Zakonu o roditeljskim potporama („Narodne novine“, broj 152/22), roditeljski dopust se ne može koristiti nakon prestanka radnog odnosa, već se isti prekida. Isto je i u slučaju prestanka radnog odnosa tijekom korištenja posvojiteljskog dopusta, koji se tada prekida i korisniku ne pripada pravo na naknadu plaće po prestanku radnog odnosa. Također, briše se termin „skrbnički dopust“ jer isti nije propisan kao zasebno pravo prema Zakonu o roditeljskim potporama.

Uz članak 25.

Izvršen je ispravak odredbe na način da se kao vrijeme provedeno na radu ne uračunava vrijeme u kojem je radnik bio na roditeljskom dopustu po prestanku radnog odnosa, jer prema Zakonu o roditeljskim potporama („Narodne novine“, broj 152/22), roditeljski dopust se ne može koristiti nakon prestanka radnog odnosa, već se isti prekida. Isto je i u slučaju prestanka radnog odnosa tijekom korištenja posvojiteljskog dopusta, koji se tada prekida i korisniku ne pripada pravo na naknadu plaće po prestanku radnog odnosa. Također, briše se termin „skrbnički dopust“ jer isti nije propisan kao zasebno pravo prema Zakonu o roditeljskim potporama.

Uz članak 26.

Izvršen je ispravak odredbe, s obzirom da se prema Zakonu o roditeljskim potporama („Narodne novine“, broj 152/22) roditeljski dopust se ne može koristiti nakon prestanka radnog odnosa, već se isti prekida te nezaposlenoj osobi pripada pravo na novčanu

naknadu od prvog dana po prestanku radnog odnosa, odnosno po prestanku obavljanja samostalne djelatnosti. Isto je i u slučaju prestanka radnog odnosa ili obavljanja samostalne djelatnosti tijekom korištenja posvojiteljskog dopusta, koji se tada prekida. Također, briše se termin „skrbnički dopust“ jer isti nije propisan kao zasebno pravo prema Zakonu o roditeljnim i roditeljskim potporama.

Uz članak 27.

Precizira se odredba koja propisuje obustavu novčane naknade u slučaju kada osoba ostvari mjesečni primitak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika. Također, propisuje se da za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa novčana naknada se ne obustavlja, već prestaje. Nadalje, budući da se propisuje da korisnik novčane naknade to pravo nastavi koristiti i za vrijeme obrazovanja odnosno osposobljavanja, jer je to za njega povoljnije, vrijeme obrazovanja i osposobljavanja na radnom mjestu više neće biti razlog obustave novčane naknade. Ujedno, se omogućuje korištenje novčane pomoći za vrijeme obrazovanja odnosno osposobljavanja, ako prije toga istekne pravo na novčanu naknadu. Također, brišu se termini „skrbnička poštuda od rada“ i „skrbnička briga o novorođenom djetetu“ jer isti nisu propisani kao zasebna prava prema Zakonu o roditeljnim i roditeljskim potporama.

Uz članak 28.

Propisuje uvjete pod kojima prestaje pravo na novčanu naknadu.

Uz članak 29.

Propisuje pod kojim se uvjetima nezaposlenoj osobi može nastaviti isplaćivati novčana naknada. Sporazumni prestanak radnog odnosa više neće biti prepreka za nastavak isplaćivanja novčane naknade. Na ovaj način implementirana je preporuka Ekonomskog instituta Zagreb prema kojoj se omogućuje nastavak korištenja novčane naknade i u slučaju sporazumnog prestanka radnog odnosa. Naime, cilj je ohrabriti nezaposlene osobe da prihvate zaposlenje, a u slučaju da nisu zadovoljne, uslijed sporazumnog prestanka radnog odnosa, mogu ostvariti nastavak korištenja novčane naknade.

Uz članak 30.

Propisuje iznimku prema kojoj nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje odnosno osposobljavanje na radno mjesto ili profesionalnu rehabilitaciju, a koja je korisnik novčane naknade, zadržava novčanu naknadu i za vrijeme obrazovanja odnosno osposobljavanja ili profesionalne rehabilitacije jer je to za osobu povoljnije od novčane pomoći. Ujedno, omogućuje se korištenje novčane pomoći, ako za vrijeme obrazovanja odnosno osposobljavanja ili profesionalne rehabilitacije istekne pravo na novčanu naknadu.

Uz članak 31.

Propisuje razloge zbog kojih se obustavlja isplata novčane pomoći za vrijeme obrazovanja odnosno osposobljavanja na radnom mjestu te pripadajuće naknade troškova prijevoza, kao i uvjete pod kojima se isplata nastavlja.

Uz članak 32.

Propisuje razloge zbog kojih prestaje pravo na novčanu pomoć za vrijeme obrazovanja odnosno osposobljavanja na radnom mjestu te pripadajuće naknade troškova prijevoza.

Uz članak 33.

S obzirom da se na novčanu naknadu pomorca primjenjuju opće odredbe o utvrđivanju osnovice za novčanu naknadu, potrebno je brisati odredbu članka 69. stavak 4.

Uz članak 34.

Zbog toga što je pravo na novčanu pomoć za nezaposlenu osobu s invaliditetom objedinjeno u inkluzivni dodatak sukladno Zakonu o inkluzivnom dodatku te je odredba kojom je uređeno to pravo prestala važiti, potrebno je na odgovarajući način izmijeniti ostale odredbe koje uređuju postupak ostvarivanja prava za vrijeme nezaposlenosti.

Uz članak 35.

Precizira se odredba koja uređuje postupak prestanka vođenja u evidenciji nezaposlenih osoba.

Uz članak 36.

Dodana je nova odredba koja propisuje postupak obustave isplate i prestanak prava za vrijeme nezaposlenosti.

Uz članak 37.

Dorađena je odredba koja propisuje slučaj vraćanja isplaćene novčane naknade kada su radniku uspostavljena prava po osnovi rada za razdoblje u kojem je bio nezaposlen temeljem pravomoćne sudske odluke ili odluke poslodavca.

Uz članak 38.

Radi usklađivanja sa Zakonom o suzbijanju neprijavljenoga rada („Narodne novine“, broj 151/22), izvršena je dopuna odredbe koja propisuje poslove Zavoda. Ujedno se precizira odredba koja propisuje suradnju Zavoda s obrazovnim ustanovama te davanje mišljenja o usklađenosti obrazovnih programa s potrebama tržišta rada. Pritom Zavod može usklađenost i potrebe tržišta rada utvrđivati na temelju portala tržišta rada odnosno posredno na temelju preporuka za obrazovnu politiku koje daje ministarstvo nadležno za rad, a koje su već definirane na temelju portala tržišta rada.

Uz članak 39.

Propisuje inspekcijski nadzor nad zakonitošću obavljanja poslova u svezi sa zapošljavanjem i posredovanjem za povremeni rad redovitih učenika.

Uz članak 40.

Propisuje novčane kazne za prekršaje naručitelja posla pravne i fizičke osobe te odgovorne osobe u pravnoj osobi glede povremenog rada redovitih učenika. Također, propisuje novčane kazne za prekršaje poslodavca pravne i fizičke osobe te odgovorne osobe u pravnoj osobi u slučaju zapošljavanja na privremenim odnosno povremenim sezonskim poslovima u poljoprivredi.

Uz članak 41.

Propisuje novčane kazne za prekršaje fizičke i pravne osobe te odgovorne osobe u pravnoj osobi glede obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem odnosno posredovanja za povremeni rad redovitih učenika.

Uz članak 42.

Propisuje novčane kazne za prekršaje poslodavca i odgovornu osobu poslodavca glede prijave potrebe za radnikom.

Uz članak 43.

Propisuje prijelaznu odredbu kojom se korisnicima prava koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ta prava ostvarili prema propisima o zapošljavanju koji su se primjenjivali do toga dana, osiguravaju ta prava i nakon toga dana u istom opsegu do njihovog prestanka.

Uz članak 44.

Propisuje prijelaznu odredbu prema kojoj će se postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršiti prema propisima koji su se primjenjivali do toga dana.

Uz članak 45.

Propisuje prijelaznu odredbu o rokovima za usklađivanje podzakonskih propisa te statuta i općih akata Zavoda.

Uz članak 46.

Propisuje stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Sredstva za provedbu ovoga Zakona osigurat će se u Državnom proračunu, i to u 2025. godini na aktivnosti A689014 Naknade nezaposlenima u iznosu od 141.511.000,00 eura preraspodjelom unutar razdjela Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Sredstva za provedbu u 2026. godini u iznosu od 140.611.000,00 eura i u 2027. godini u iznosu od 140.703.000,00 eura u osigurat će se u okviru limita ukupnih rashoda Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike koje Vlada Republike Hrvatske utvrđuje Odlukom o proračunskom okviru za pojedino trogodišnje razdoblje.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada prihvaćen je na 3. sjednici Hrvatskoga sabora, 25. listopada 2024. godine, nakon što je razmotren na sjednicama radnih tijela te na sjednici Hrvatskoga sabora. Primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućeni predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona razmotreni su i uzeti u obzir prilikom njegove izrade.

U odnosu na Prijedlog zakona koji je prihvaćen u Hrvatskome saboru, Konačni prijedlog zakona ne sadrži suštinske izmjene i dopune, već nomotehničku doradu u skladu s primjedbama Odbora za zakonodavstvo.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

Tijekom prvog čitanja predloženog zakona, u okviru rasprave, zastupnice Boška Ban i Irena Dragić iznijele su mišljenje prema kojem povećanje osnovice novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti za razdoblje korištenja novčane naknade od 91. do 180 dana, s 30 %

na 35 % osnovice, nije dostatno. Zbog pojačane gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj i uvjetima visoke potražnje za radnom snagom te zamjetnog nedostatka radne snage, mišljenja smo da je opravdano povećanje visine novčane naknade nakon 90-og dana korištenja u predloženoj visini. Ujedno, valja istaknuti kako uvođenje međukoraka u kojem iznos novčane naknade za razdoblje od 91. do 180. dana korištenja iznosi 35 % osnovice predstavlja dvostruko duže vremensko razdoblje za primanje izdašnije novčane naknade u odnosu na Zakon. Prema podacima Zavoda o prosječnom broju korisnika novčane naknade prema trajanju nezaposlenosti u 2024. godini, na ovaj bi način 84,3 % korisnika novčane naknade bilo obuhvaćeno izdašnjom novčanom naknadom, dok bi samo 15,7 % korisnika „palo“ na iznos od 30 % osnovice.

Također, valja napomenuti kako je stručna Analiza poslužila kao podloga za zakonske izmjene te je bila dostupna članovima Radne skupine zaduženima za izradu Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada, uključujući i socijalne partnere. Ujedno valja naglasiti kako Analiza nije jedina poslužila kao podloga za zakonske izmjene, već su uzeti u obzir i uočeni nedostaci tijekom primjene pojedinih odredbi, promijenjene okolnosti na tržištu rada te sudska praksa. Analiza je objavljena na mrežnim stranicama Zavoda.

Vežano uz prijedlog zastupnice Jelene Miloš prema kojem sporazumni prestanak radnog odnosa ne bi predstavljao prepreku za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, smatramo da nije prihvatljivo omogućiti ostvarivanje prava na novčanu naknadu osobi koja je utjecajem svoje volje ili krivnje postala nezaposlena. Također, smatramo kako za sve nepravilnosti koje se događaju kod načina prestanka radnog odnosa, valja ukazati na nadležnost inspekcije rada Državnog inspektorata. Iz navedenih razloga nije prihvatljivo omogućiti novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti ni osobama koje su otkazale ugovor o radu te utjecajem svoje volje postale nezaposlene, a koji je prijedlog na plenarnoj sjednici iznesen od strane zastupnika Marina Živkovića.

U odnosu na prijedlog zastupnika Marina Živkovića prema kojem bi se novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti trebala osigurati mladim osobama neposredno po izlasku iz sustava obrazovanja i to barem u trajanju od tri mjeseca, a kako bi odabrali karijerni put, valja napomenuti kako su za slučaj nezaposlenosti obvezno osigurani svi radnici u radnom odnosu i s njima izjednačene osobe, kao i osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj osnovi su obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju, a ne i osobe tijekom obrazovanja.

Na Odboru za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo i na plenarnoj sjednici ukazano je od strane zastupnica Irene Dragić, Marijane Puljak i Anite Curiš Krok na problem uključivanja na tržište rada dugotrajno nezaposlenih osoba, sa ili bez odgovarajuće razine obrazovanja. U tom smislu, valja istaknuti kako su upravo dugotrajno nezaposlene osobe prepoznate kao osobe u nepovoljnom položaju na tržištu rada te su jedna od ciljnih skupina za uključivanje u mjere aktivne politike zapošljavanja. Mjere aktivne politike zapošljavanja usmjerene su na poticanje zapošljavanja, samozapošljavanja, osposobljavanja i obrazovanja u cilju povećanja zapošljivosti i zadržavanja u zaposlenosti. Za dugotrajno nezaposlene osobe kreirana je mjera Posao+. Radi se programu individualne podrške dugotrajno nezaposlenim osobama, korisnicima zajamčene minimalne naknade, osobama bez srednjoškolske kvalifikacije, kroz uključivanje u različite mjere aktivne politike zapošljavanja ovisno o individualnim potrebama korisnika, a radi radne i socijalne integracije na tržište rada. S obzirom da im nedostaju znanja i vještine potrebne za rad, a često i formalno obrazovanje za uspješno uključivanje na tržište rada, ključan je sveobuhvatni pristup koji uključuje

individualiziranu podršku i kombinaciju radne aktivacije i obrazovanja radi stjecanja punih ili djelomičnih kvalifikacija. Od siječnja do kraja rujna 2024. u program Posao+ uključeno je 1.822 korisnika. Najveći broj korisnika programa dolazi iz ciljane skupine dugotrajno nezaposlenih osoba (12 mjeseci i dulje), njih 67,2 %, dok najmanje njih dolazi iz ciljane skupine korisnika zajamčene minimalne naknade (njih 1,9 %).

Nadalje, zastupnice Sanja Radolović i Irena Dragić istaknule su preporuku Garancije za mlade o uključivanju mladih u roku od četiri mjeseca na tržište rada od dana prijave Zavodu. U tom smislu valja naglasiti kako je, prema podacima Zavoda, do 30. rujna 2024. godine iz evidencije Zavoda izašlo 64,2 % mladih osoba (15 - 29) u roku od 4 mjeseca u svrhu zapošljavanja.

Također, u odnosu na povremeni rad redovitih učenika posredstvom srednjoškolskih ustanova istaknuto je od strane zastupnica Irene Dragić i Anite Curiš Krok gospodarsko iskorištavanje djece koje treba spriječiti, jer naručitelji posla ponekad ne priznaju obavljeni rad učenika. U tom smislu, valja istaknuti kako priznavanje obavljenog rada može biti predmet spora kod raznih vrsta ugovora temeljem kojega se obavlja neki rad. U tom slučaju valjalo bi nesporno utvrditi je li rad obavljen, koji rad i u kojem trajanju ili nije uopće obavljen. Utvrđivanje te činjenice nije sporno ako inspekcija rada Državnog inspektorata zatekne na radu kod naručitelja posla učenika, ali naknadno dokazivanje te činjenice trebalo bi biti predmet sudskog postupka. Također, odredbom članka 22. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima zaposlenim kod poslodavca („Narodne novine“, broj 55/24) propisana je dužnost vođenja evidencije o trajanju rada određenih kategorija fizičkih osoba, između ostaloga i redovitih učenika koji kod poslodavca obavljaju povremeni rad posredstvom ovlaštenih srednjoškolskih ustanova u skladu s posebnim propisom. Na ovaj način olakšano je dokazivanje činjenice stvarnog rada učenika. Ujedno valja istaknuti kako se institut povremenog rada redovitih učenika razlikuje od rada maloljetnika temeljem Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23 i 64/23), pa su i uvjeti za sklapanje ugovora različiti. Kod povremenog rada redovitih učenika, dob učenika postavljena je uvjetom prema kojem isti mora pohađati srednju školu i dok je u statusu redovitog učenika može koristiti institut povremenog rada.

U odnosu na isticanu neusklađenost obrazovanja s potrebama tržišta rada na plenarnoj sjednici od strane zastupnica Ivane Mujkić, Irene Dragić, Anke Mrak Taritaš, Marije Lugarić, Sabine Glasovac te zastupnika Ivica Ledenka, valja napomenuti kako se ovim Konačnim prijedlogom zakona propisuje zadaća ministarstva nadležnog za rad koja se sastoji u praćenju sadašnjih i budućih potreba tržišta rada te definiranju preporuka za obrazovnu upisnu politiku na temelju portala tržišta rada i praćenja zapošljivosti osoba sa stečenim kvalifikacijama. Upravo će se navedenim mehanizmima djelovati na smanjenje neusklađenosti.

Valja napomenuti kako se obrazovni programi na svim razinama donose u skladu s Hrvatskim klasifikacijskim okvirom koji je ugrađen u sustav strukovnog obrazovanja, sustav obrazovanja odraslih te sustav visokog obrazovanja. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike kao jedan od ključnih dionika Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, poglavito u dijelu koji se odnosi na izradu i vrednovanje standarda zanimanja i skupova kompetencija, osiguralo je analitičke alate (portal tržišta rada) kao podlogu za kreiranje politika temeljenih na podacima te izradilo 589 standarda zanimanja s 4.831 skupom kompetencija u suradnji s poslodavcima te u suradnji s obrazovnim sustavom 507 standarda kvalifikacija s 14.169 skupova ishoda učenja. Navedeni zapisi su podloge za obrazovne programe na svim razinama obrazovanja.

Također, u sustavu obrazovanja, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike uspostavilo je novi model obrazovanja odraslih putem vaučera u području srednjoškolskog i visokog obrazovanja za stjecanje mikrokvalifikacija i djelomičnih kvalifikacija upravo u cilju povećanja udjela u cjeloživotnom obrazovanju u Republici Hrvatskoj.

Ujedno, na plenarnoj sjednici istaknuto je od strane zastupnice Jasenke Auguštan Pentek kako vaučeri za obrazovanje zaposlenih nisu dovoljno u javnosti prezentirani. U tom smislu valja napomenuti kako upravo među zaposlenim osobama bilježimo izuzetan interes za korištenje vaučera za obrazovanje odraslih. Od travnja 2022. godine kada je uspostavljen sustav provedbe vaučera do kraja listopada 2024. godine odobreno je 25.650 zahtjeva za vaučerima za obrazovanje, a od ukupnog broja odobrenih vaučera više od 70 % čine vaučeri za zaposlene osobe. Za provedbu sustava vaučera za obrazovanje kojima se stječu zelene i digitalne vještine sredstva u iznosu od 60 milijuna eura osigurana su iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., uz planirano uključivanje 40.000 korisnika do kraja lipnja 2026. godine, dok je za stjecanje ostalih, osobito deficitarnih vještina potrebnih na tržištu rada osigurano dodatnih 100 milijuna eura iz Europskog socijalnog fonda+.

U odnosu na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa i izneseno mišljenje zastupnika Marina Živkovića prema kojem se vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa različito tretira u državnim i javnim službama, valja napomenuti kako je institut stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa uređen Zakonom o radu. Vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa ubraja se u pripravnički staž i radno iskustvo te se uračunava u staž osiguranja prema propisima o mirovinskom osiguranju, neovisno o stručnom osposobljavanju u državnim ili javnim službama.

Ostale primjedbe i prijedlozi izneseni na plenarnoj sjednici, poput dinamike prilagodbe obrazovnih programa potrebama tržišta rada te općenito provedbi obrazovnih politika, kao i fiskalne olakšice za zapošljavanje mladih te socijalno mentorstvo, nisu predmet uređenja ovoga Zakona.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO
DOPUNJUJU**

Članak 4.

- (1) Djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem obavlja Zavod u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.
- (2) Djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem, osim osiguranja za slučaj nezaposlenosti, mogu obavljati i pravne osobe kao trgovačka društva i fizičke osobe kao samostalnu djelatnost.
- (3) Strana fizička i pravna osoba sa sjedištem u drugoj državi ugovornici Europskog gospodarskog prostora koja u toj državi obavlja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem, može u Republici Hrvatskoj privremeno ili povremeno obavljati one poslove koje je prema propisima države u kojoj ima sjedište ovlaštena obavljati, nakon što o tome obavijesti ministarstvo nadležno za rad u pisanom ili elektroničkom obliku.
- (4) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem uz iste mogu obavljati djelatnosti istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja, djelatnosti savjetovanja u vezi s upravljanjem te djelatnost ustupanja radnika korisnicima za privremeno obavljanje poslova prema posebnom propisu.
- (5) Srednjoškolske ustanove mogu obavljati poslove posredovanja za povremeni rad svojih redovitih učenika u zemlji, a iznimno i za redovite učenike drugih srednjoškolskih ustanova sa sjedištem u istoj županiji, na temelju pisanog sporazuma koji su dužne dostaviti ministarstvu nadležnom za rad.
- (6) Pravne i fizičke osobe iz stavaka 2. i 3. ovoga članka obavljaju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem za tražitelje zaposlenja bez naknade te djeluju nepristrano u odnosu na tražitelje zaposlenja i poslodavce.
- (7) Pravne i fizičke osobe iz stavka 2. ovoga članka i srednjoškolske ustanove iz stavka 5. ovoga članka dužne su prije početka obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem odnosno poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika upisati se u odgovarajuću evidenciju ministarstva nadležnog za rad.
- (8) Prijava u evidenciju iz stavka 7. ovoga članka podnosi se ministarstvu nadležnom za rad u pisanom ili elektroničkom obliku, uz dokaz o registraciji prema posebnom propisu.

(9) O prijavi u evidenciju ministarstvo nadležno za rad izdaje potvrdu koja sadrži broj pod kojim je pravna i fizička osoba iz stavka 2. ovoga članka i srednjoškolska ustanova iz stavka 5. ovoga članka upisana te datum upisa u evidenciju.

(10) Pravne i fizičke osobe iz stavka 2. ovoga članka i srednjoškolske ustanove iz stavka 5. ovoga članka dužne su u pravnom prometu, u poslovnim ispravama, na svakom dopisu i oglasu navesti broj pod kojim su upisane u evidenciju ministarstva nadležnog za rad.

(11) Pravne i fizičke osobe iz stavka 2. ovoga članka dužne su ministarstvu nadležnom za rad dostavljati statističke podatke o obavljanju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem.

(12) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati način obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem odnosno poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika te sadržaj, način i rokove dostavljanja podataka iz stavka 11. ovoga članka.

Članak 5.

(1) Kada pravne i fizičke osobe iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona obavljaju djelatnosti posredovanja pri zapošljavanju u inozemstvu, dužne su ih obavljati u suradnji s nadležnim tijelima pojedinih zemalja.

(2) U postupku posredovanja pri zapošljavanju u inozemstvu pravne i fizičke osobe iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona dužne su obavijestiti osobe za koje posreduju o uvjetima života i rada, pravima i obvezama po osnovi rada i drugim bitnim elementima zakonitosti rada i radnim uvjetima.

(3) Pravne i fizičke osobe iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona snose odgovornost prema osobama za koje su posredovale u inozemstvu za zakonitost njihova zapošljavanja i rada sukladno zakonodavstvu zemlje u koju posreduju te snose troškove prijevremenog povratka osobe za koju su posredovale ako je isti uzrokovan nezakonitim zapošljavanjem ili radom, a odgovaraju i za eventualnu štetu koju bi osoba mogla pretrpjeti zbog pogrešnih informacija o bitnim elementima uvjeta života i rada.

(4) Pravne i fizičke osobe iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona dužne su pružiti osobama za koje su posredovale u inozemstvu svu potrebnu pomoć u ostvarivanju njihovih prava po osnovi rada nakon povratka s rada u inozemstvu.

Članak 6.

(1) Za slučaj nezaposlenosti obvezno su osigurani svi radnici u radnom odnosu i s njima, prema posebnim propisima, izjednačene osobe, kao i osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj osnovi su obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju.

(2) Osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj osnovi su obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju iz stavka 1. ovoga članka su:

1. obrtnici i trgovci pojedinci, upisani u odgovarajući registar

2. osobe koje u skladu s posebnim propisima samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost kao što su odvjetnici, privatni zdravstveni radnici, umjetnici, novinari, odgajatelji, lektori, prevoditelji, primalje i drugi

3. vrhunski sportaši

4. osobe koje su po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit

5. osobe koje obavljaju djelatnost za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja ili registracije, ali imaju obilježje samostalnosti, trajnosti i s namjerom stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, kada nisu korisnici mirovine, osim korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti

6. osobe koje obavljaju domaću radinost i sporedno zanimanje, kada nisu osigurane po drugoj osnovi i nisu korisnici mirovine, osim korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti

7. osobe koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a upisane su u odgovarajući upisnik u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, kada nisu osigurani po drugoj osnovi, nisu korisnici mirovine ili nisu na redovitom školovanju

8. osobe koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost i upisane se u Upisnik poljoprivrednika, a obvezno su osigurane na osobni zahtjev

9. članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava, likvidatori i upravitelji zadruga

10. hrvatski državljani zaposleni u inozemstvu kod međunarodnih organizacija i stranih poslodavca, kada nisu obvezno osigurani prema inozemnim propisima na koje se odnosi međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju i uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti

11. hrvatski državljani zaposleni na teritoriju Republike Hrvatske kod poslodavca sa sjedištem u inozemstvu, koji nemaju registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, kada nisu obvezno osigurani prema inozemnim propisima na koje se odnosi međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju ili kada nisu obvezno osigurani prema uredbama Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i

12. roditelj njegovatelj, njegovatelj djeteta s teškoćama u razvoju i njegovatelj osobe s invaliditetom.

(3) Osiguranje za osobe iz stavka 1. ovoga članka provodi se na načelu solidarnosti.

Članak 7.

Prava koja se ostvaruju na temelju ovoga Zakona su:

1. novčana naknada na temelju osiguranja za slučaj nezaposlenosti
2. mirovinsko osiguranje na temelju osiguranja za slučaj nezaposlenosti
3. novčana pomoć i naknada troškova prijevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja na radnom mjestu
4. jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova
5. prestao važiti
6. novčana pomoć osobe uključene na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa i
7. novčana pomoć osobe osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

Članak 10.

(1) Nezaposlenom osobom u smislu ovoga Zakona smatra se osoba sposobna ili djelomično sposobna za rad, u dobi od 15 do 65 godina, koja nije u radnom odnosu odnosno koja ne obavlja samostalnu djelatnost, aktivno traži posao i raspoloživa je za rad te ako:

1. ne ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ne ostvari mjesečni primitak odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini
2. nema registrirano trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu odnosno nema više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
3. nije član zadruga ili upravitelj zadruga
4. nije predsjednik, član uprave, izvršni direktor trgovačkog društva ili likvidator
5. nema registrirani obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva
6. ne obavlja domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu
7. nije osigurana kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom osiguranju
8. nije zaposlena prema posebnim propisima
9. nije korisnik mirovine, osim korisnika mirovine koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad odnosno korisnika mirovine koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti i korisnika obiteljske mirovine kojemu se ta mirovina ne isplaćuje
10. ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu

11. nije osigurana na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove

12. nije uključena u program socijalnog uključivanja na temelju nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju o privremenoj nezapošljivosti ili

13. nije redoviti učenik ili student.

(2) O podacima iz stavka 1. ovoga članka nezaposlena osoba potpisuje izjavu prilikom prijave u evidenciju nezaposlenih osoba.

Članak 15.

(1) Zavodu se, radi ostvarivanja prava na novčanu naknadu iz članka 7. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, može prijaviti nezaposlena osoba stranac kojem je prestao radni odnos u Republici Hrvatskoj bez njegove krivnje ili pristanka ako ima odobren privremeni boravak u Republici Hrvatskoj.

(2) Nezaposlena osoba stranac iz stavka 1. ovoga članka prijavljuje se prema mjestu odobrenoga privremenog boravka.

(3) Po iskorištenosti novčane naknade iz članka 7. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona odnosno po isteku privremenog boravka osoba iz stavka 1. ovoga članka prestaje se voditi u evidenciji Zavoda.

Članak 17.

(1) Zavod prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u evidenciji ako ta osoba:

1. zasnjuje radni odnos

2. ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini

3. obavlja posao bez potvrde, ugovora odnosno rješenja na temelju kojeg radi

4. registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu odnosno stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi

5. postane član zadruge ili upravitelj zadruge

6. postane predsjednik uprave, član uprave, izvršni direktor trgovačkog društva ili likvidator

7. registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva

8. obavlja domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu
9. postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju
10. zaposli se prema posebnim propisima
11. ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje ili ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti
12. uključi se u program socijalnog uključivanja na temelju nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju o privremenoj nezapošljivosti
13. ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju
14. obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa
15. ostvari prava na roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada odnosno roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu
16. postane redoviti učenik ili student
17. nastupi na dragovoljno vojno osposobljavanje ili se uključi u program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac
18. bude pritvorena ili joj bude određen istražni zatvor
19. nastupi na izdržavanje kazne zatvora
20. navrši 65 godina života
21. odbije se uključiti u obrazovni program ili ga bez opravdanog razloga prekine odnosno ne završi obrazovni program koji je sukladan njezinim procijenjenim osobnim i profesionalnim sposobnostima organizirao odnosno troškove snosio Zavod radi povećanja njezine mogućnosti zapošljavanja
22. ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad te ne obavlja aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu
23. postane osiguranik produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove
24. se odjavi s evidencije ili
25. u potpisanoj izjavi iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona navede neistinite podatke.

(2) Zavod prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u evidenciji ako ta osoba ne prihvati ponuđena zaposlenja u okviru stečene razine kvalifikacije i radnog iskustva do utvrđivanja profesionalnog plana iz članka 24. ovoga Zakona, a nakon toga ponuđena zaposlenja iz utvrđenoga profesionalnog plana i sporazuma za uključivanje na tržište rada ili ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca, osim ako odbije zaposlenje zbog razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima:

1. u mjestu prebivališta ili boravišta

2. izvan mjesta prebivališta ili boravišta udaljenom do 50 km od mjesta rada, pod uvjetom da poslodavac snosi troškove putovanja sredstvima javnog prijevoza ili organizira prijevoz na posao i s posla ili

3. izvan mjesta prebivališta ili boravišta bez obzira na udaljenost od mjesta rada, pod uvjetom da je osiguran odgovarajući smještaj.

(3) Odredbe stavka 2. točke 3. ovoga članka ne odnose se na trudnicu, jednog od roditelja s djetetom do osme godine života, jednog od roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju prema posebnom propisu ako je drugi roditelj zaposlen, jednog od roditelja s troje i više malodobne djece ako je drugi roditelj zaposlen, roditelja koji samostalno skrbi o djetetu do 15 godine života, osim ako daje pisanu izjavu da prihvaća posao.

(4) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, Zavod će nezaposlenu osobu koja se vodi u evidenciji Zavoda duže od 12 mjeseci prestati voditi kao nezaposlenu ako ta osoba ne prihvati ponuđeno zaposlenje koje odgovara njezinim procijenjenim osobnim i profesionalnim sposobnostima.

(5) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati što se smatra odgovarajućim smještajem u smislu stavka 2. točke 3. ovoga članka.

Članak 19.

(1) Osobe koje je Zavod prestao voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe mogu se ponovno, nakon isteka određenog roka od dana prestanka vođenja u evidenciji, prijaviti u evidenciju kao nezaposlene osobe, i to:

1. osobe iz članka 17. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona, nakon proteka onoliko mjeseci koliko iznosi kvocijent koji se dobije dijeljenjem ukupno ostvarenog primitka odnosno dohotka s iznosom prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini

2. osobe iz članka 17. stavka 1. točaka 3. i 21. ovoga Zakona i osobe iz članka 17. stavaka 2. i 4. ovoga Zakona, nakon 6 mjeseci i

3. osobe iz članka 17. stavka 1. točke 22. ovoga Zakona, nakon tri mjeseca.

(2) Osobe iz stavka 1. točke 1. ovoga članka vode se, uz njihovu suglasnost, u evidenciji Zavoda kao ostali tražitelji zaposlenja, po dobivanju obavijesti od nadležnog tijela o ostvarenom primitku odnosno dohotku.

(3) Osobe koje je Zavod prestao voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe, na temelju članka 17. stavka 1. točaka 1., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 23. i 24. ovoga Zakona, mogu se ponovno prijaviti u evidenciju Zavoda kao nezaposlene osobe po prestanku okolnosti koje su dovele do prestanka vođenja u evidenciji.

(4) Osoba koja je dala neistinite podatke u izjavi iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona ne može se prijaviti u evidenciju Zavoda kao nezaposlena osoba u roku od šest mjeseci od dana saznanja za neistinite podatke.

Članak 25.

(1) Obrazovanje za zapošljavanje obuhvaća aktivnosti pripreme i profesionalnog odabira te profesionalne selekcije, upućivanja kandidata u obrazovne programe, kao i vrednovanje stečenih kompetencija, praćenje učinkovitosti programa obrazovanja te njihovo financiranje i sufinanciranje.

(2) Obrazovni programi namijenjeni su povećanju zapošljivosti i odnose se na programe obrazovanja odraslih:

1. program obrazovanja za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja, uključujući skupove ishoda učenja temeljnih vještina i

2. program obrazovanja za stjecanje i vrednovanje cjelovite i djelomične kvalifikacije koji obuhvaća osposobljavanje, usavršavanje i specijalističko usavršavanje.

(3) Osoba može biti uključena u obrazovanje za zapošljavanje ako je obrazovni program usklađen s aktualnim i predviđenim potrebama tržišta rada, procijenjenim kompetencijama osobe i profesionalnim uvjetima te kriterijima iz stavka 5. ovoga članka.

(4) O rezultatima vrednovanja stečenih kompetencija i učinkovitosti obrazovnih programa Zavod će obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za izdavanje rješenja o odobrenju izvođenja programa obrazovanja odraslih.

(5) Kriterije vrednovanja stečenih kompetencija i učinkovitosti obrazovnih programa utvrđuje odlukom ministar nadležan za rad.

Članak 35.

Mjere aktivne politike zapošljavanja iz članka 34. ovoga Zakona provode se na temelju programa koje donosi Zavod, a obuhvaćaju osobito:

1) programe poticanja zapošljavanja mladih nezaposlenih osoba za stjecanje radnog iskustva i povećanje razine zapošljivosti

2) programe poticanja zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih i drugih skupina teže zapošljivih nezaposlenih osoba

3) programe samozapošljavanja nezaposlenih osoba i programe održivosti poslovnih subjekata koji su koristile potporu za samozapošljavanje

4) programe obrazovanja za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja, uključujući skupove ishoda učenja temeljnih vještina te programe obrazovanja za stjecanje i vrednovanje cjelovite i djelomične kvalifikacije, koji obuhvaćaju osposobljavanje, usavršavanje i specijalističko usavršavanje radnika s ciljem sprečavanja gubitka radnog mjesta u uvjetima uvođenja novih proizvodnih programa

5) programe obrazovanja za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja, uključujući skupove ishoda učenja temeljnih vještina te programe obrazovanja za stjecanje i vrednovanje cjelovite i djelomične kvalifikacije, koji obuhvaćaju osposobljavanje, usavršavanje i specijalističko usavršavanje radi podizanja zapošljivosti i prilagodljivosti radnika

6) zapošljavanje nezaposlenih osoba u javnim radovima, a koji se odnose na programe humanitarnih, edukativnih, socijalnih, ekoloških, komunalnih, infrastrukturnih sadržaja, očuvanja kulturnih i povijesnih spomenika i drugih djelatnosti

7) programe obrazovanja za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja, uključujući skupove ishoda učenja temeljnih vještina te programe obrazovanja za stjecanje i vrednovanje cjelovite i djelomične kvalifikacije, koji obuhvaćaju osposobljavanje, usavršavanje i specijalističko usavršavanje nezaposlenih osoba

8) programe stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa i

9) programe očuvanja radnih mjesta koji obuhvaćaju stalne sezonce, zadržavanje u zaposlenosti osoba kojima prijeti gubitak radnog mjesta zbog pada poslovne aktivnosti poslodavca i zadržavanja u zaposlenosti osoba kojima prijeti gubitak radnog mjesta koji imaju neki od faktora otežanog zapošljavanja.

Članak 36.

(1) Mjere aktivne politike zapošljavanja koje provodi Zavod te uvjete i način korištenja sredstava za provođenje tih mjera godišnje donosi Upravno vijeće Zavoda.

(2) Posebni uvjeti i način korištenja sredstava utvrđuju se ugovorom između Zavoda i korisnika sredstava.

(3) Dodjeljivanje potpora za zapošljavanje i obrazovanje u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja nije upravna stvar.

Članak 37.

(1) Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa je mjera aktivne politike zapošljavanja radi jačanja zapošljivosti i stjecanja znanja i vještina potrebnih za rad, neovisno o tome je li stručni ispit ili radno iskustvo zakonom ili drugim propisom utvrđeno kao uvjet za obavljanje poslova radnog mjesta određenog zanimanja.

(2) Korištenje mjere iz stavka 1. ovoga članka Zavod može odobriti nezaposlenoj osobi do navršениh 30 godina života koja se u evidenciji nezaposlenih osoba vodi najmanje 30 dana kao nezaposlena osoba i koja nema:

1. odgovarajuće radno iskustvo u stečenoj kvalifikaciji na srednjoškolskoj razini i razini visokog obrazovanja i

2. više od 12 mjeseci staža u stečenoj kvalifikaciji odnosno evidentiranog staža ostvarenog po toj osnovi kod tuzemnog ili inozemnog nositelja obveznog mirovinskog osiguranja, bez obzira na razdoblje ukupno evidentiranog staža u mirovinskom osiguranju.

Članak 38.

(1) Poslodavac može, neovisno o tome je li stručni ispit ili radno iskustvo zakonom ili drugim propisom utvrđeno kao uvjet za obavljanje poslova radnog mjesta određenog zanimanja, s nezaposlenom osobom iz članka 37. stavka 2. ovoga Zakona, korištenjem mjere aktivne politike zapošljavanja, sklopiti pisani ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

(2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka može se sklopiti u trajanju do:

1. 12 mjeseci za osobe koje su završile trogodišnje i četverogodišnje srednje obrazovanje, preddiplomski, diplomski ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij odnosno preddiplomski ili specijalistički diplomski stručni studij ili

2. 24 mjeseca za osobe koje su završile trogodišnje srednje obrazovanje u programima obrazovanja za vezane obrte odnosno za osobe sa stručnim kvalifikacijama za koje je obavljanje poslova uvjetovano članstvom u strukovnim udrugama osnovanim sukladno posebnom propisu.

(3) Ako je ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa sklopljen s nezaposlenom osobom iz stavka 2. točke 2. ovoga članka koja nema evidentirani staž u mirovinskom osiguranju niti je staž mirovinskog osiguranja ostvarila kod inozemnog nositelja osiguranja, poslodavac će tijekom ukupnog trajanja stručnog osposobljavanja, za tu osobu biti oslobođen od obveze doprinosa na osnovicu i obveze obračuna i uplate doprinosa na osnovicu za zdravstveno osiguranje.

(4) Ako poslodavac tijekom trajanja ugovora o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa osobi koja se stručno osposobljava za rad isplati primitak podložan obvezi poreza na dohodak, dužan je obračunati i uplatiti poreze i doprinose za obvezna osiguranja prema posebnim propisima.

Članak 39.

(1) Poslodavac može sklopiti ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa ako mu Zavod odobri korištenje mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

(2) Korištenje mjere iz stavka 1. ovoga članka Zavod će odobriti na način i u postupku koji je utvrđen uvjetima i načinom korištenja sredstava za provođenje mjere aktivne politike zapošljavanja, te će nadzirati njezinu provedbu.

(3) Na nezaposlenu osobu iz članka 37. stavka 2. ovoga Zakona koja odbije sklopiti ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa ne primjenjuju se odredbe

ovoga Zakona o prestanku vođenja nezaposlene osobe u evidenciji nezaposlenih, o obustavi ili prestanku prava za vrijeme nezaposlenosti.

Članak 40.

(1) Ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa mora biti sklopljen u pisanom obliku, a na osobu koja sklopi takav ugovor na odgovarajući se način primjenjuju propisi kojima se uređuje zaštita zdravlja i sigurnost na radu i opći propis kojim se uređuju radni odnosi, osim odredbi o sklapanju ugovora o radu, plaći i naknadi plaće te prestanku ugovora o radu.

(2) Osobi koja ima sklopljen ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa ne može se naložiti prekovremeni rad, osim ako poslodavcu dostavi pisanu izjavu o dobrovoljnom pristanku na takav rad.

(3) Osoba koja se stručno osposobljava za rad bez zasnivanja radnog odnosa ne može obavljati poslove u razdoblju između 22 sata uvečer i 6 sati ujutro te nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi.

Članak 41.

(1) Nezaposlena osoba koju je Zavod uključio u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa ima pravo na:

1. novčanu pomoć u visini minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja, za dane provedene na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa i

2. naknadu troška polaganja stručnog ili majstorskog ispita.

(2) Zahtjev za novčanu pomoć iz stavka 1. točke 1. ovoga članka nezaposlena osoba može podnijeti Zavodu u roku od 30 dana od dana stjecanja statusa osiguranika mirovinskog osiguranja s osnove stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

(3) Zahtjev za naknadu troška polaganja stručnog ili majstorskog ispita iz stavka 1. točke 2. ovoga članka nezaposlena osoba može podnijeti Zavodu u roku od 30 dana od dana uplate troška polaganja, ako je ta obveza propisana posebnim propisom.

(4) O zahtjevu iz stavaka 2. i 3. ovoga članka odlučuje u prvom stupnju regionalna odnosno područna ustrojstvena jedinica Zavoda rješenjem.

(5) O žalbi protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka odlučuje središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

(6) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 42.

Pravo na novčanu pomoć i naknadu troška polaganja stručnog ili majstorskog ispita iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona prestaje nezaposlenoj osobi ako:

1. zasnjuje radni odnos
2. prekine stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa
3. obavlja posao bez potvrde, ugovora odnosno rješenja na temelju kojeg radi
4. registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
5. postane član zadruga ili upravitelj zadruga
6. postane predsjednik, član uprave, izvršni direktor trgovačkog društva ili likvidator
7. registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva
8. započne obavljati domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu
9. postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju
10. se zaposli prema posebnim propisima
11. ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju
12. ostvari pravo na roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada odnosno roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnim propisima ili
13. nastupi na izdržavanje kazne zatvora duže od tri mjeseca.

Članak 43.

- (1) Stalni sezonac je osoba osigurana na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, osoba koja je provela na radu najmanje šest mjeseci kod istog poslodavca u kontinuitetu i koja će kod tog poslodavca raditi najmanje jednu sezonu (u daljnjem tekstu: stalni sezonac).
- (2) Stalni sezonac iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na novčanu pomoć najduže za razdoblje od šest mjeseci produženog mirovinskog osiguranja.
- (3) Pravo na novčanu pomoć ima stalni sezonac kojem Zavod odobri i sufinancira troškove produženog mirovinskog osiguranja sukladno uvjetima i načinu korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja.
- (4) Zahtjev za novčanu pomoć iz stavka 2. ovoga članka stalni sezonac može podnijeti Zavodu u roku od 30 dana od dana stjecanja statusa osiguranika produženog mirovinskog osiguranja.
- (5) O zahtjevu za novčanu pomoć iz stavka 4. ovoga članka odlučuje u prvom stupnju regionalna odnosno područna ustrojstvena jedinica Zavoda rješenjem.

(6) O žalbi protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka odlučuje središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

(7) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(8) Pravo na novčanu pomoć iz stavka 2. ovoga članka stalnom sezonce pripada od prvoga dana stjecanja statusa osiguranika produženog mirovinskog osiguranja.

(9) U slučaju posebnih okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožavaju život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušavaju okoliš, narušavaju gospodarsku aktivnost ili uzrokuju znatnu gospodarsku štetu, Upravno vijeće Zavoda može odlukom utvrditi da se pravo na novčanu pomoć iz stavka 2. ovoga članka produlji za vrijeme trajanja posebnih okolnosti, a poslodavcu odobri sufinanciranje troškova produženog mirovinskog osiguranja iz stavka 3. ovoga članka.

(10) Vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove za koje je stalni sezonac ostvario pravo na novčanu pomoć iz stavka 2. ovoga članka ne uračunava se u vrijeme provedeno na radu za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti.

Članak 44.

(1) Osnovicu za utvrđivanje visine novčane pomoći iz članka 43. stavka 2. ovoga Zakona čini prosjek brutoplaće ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa.

(2) Novčana pomoć za prvih 90 dana korištenja iznosi 60 %, a za preostalo vrijeme korištenja 30 % od osnovice utvrđene stavkom 1. ovoga članka.

(3) Najviši iznos novčane pomoći iz stavka 1. ovoga članka za prvih 90 dana korištenja ne može biti viši od 70 %, a za preostalo vrijeme korištenja ne može biti viši od 35 % iznosa prosječne netoplaće isplaćene po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku.

(4) Najniži iznos novčane pomoći iz stavka 1. ovoga članka ne može biti niži od 50 % iznosa minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom.

Članak 45.

(1) Pravo na novčanu pomoć iz članka 43. stavka 2. ovoga Zakona prestaje ako korisnik:

1. ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak odnosno dohodak od druge samostalne djelatnosti prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobiven od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini

2. nastupi na dragovoljno vojno osposobljavanje ili se uključi u program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac

3. nastupi na izdržavanje kazne zatvora
 4. bude pritvoren ili mu bude određen istražni zatvor
 5. ostvari pravo na roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku pomoć od rada odnosno roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu
 6. zasnjuje radni odnos
 7. obavlja posao bez potvrde, ugovora odnosno rješenja na temelju kojeg radi
 8. registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
 9. postane član zadruge ili upravitelj zadruge
 10. postane predsjednik, član uprave, izvršni direktor trgovačkog društva ili likvidator
 11. registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva
 12. započne obavljati domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu
 13. postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju
 14. zaposli se prema posebnim propisima
 15. ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, ostvari obiteljsku mirovinu koja mu se isplaćuje, ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći odnosno invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći
 16. ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju
 17. ostvari naknadu po posebnim propisima u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći ili
 18. navršši 65 godina života.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 6. ovoga članka, pravo na novčanu pomoć se obustavlja ako poslodavac tijekom korištenja produženog mirovinskog osiguranja zaposli stalnog sezonca na poslovima koje je obavljao u sezoni ili drugim srodnim poslovima, u najdužem trajanju do 30 dana, a koje ne mora biti u neprekinutom trajanju.
- (3) Stalnom sezoncu iz stavka 2. ovoga članka nastavlja se isplaćivanje novčane pomoći za ostatak razdoblja do kojeg je priznato pravo na ovu pomoć pod uvjetom da se prijavi Zavodu

u roku od osam dana po prestanku radnog odnosa i podnese zahtjev za nastavak isplate novčane pomoći.

Članak 46.

(1) Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa odnosno prestanka obavljanja samostalne djelatnosti ima najmanje devet mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca.

(2) Kao vrijeme provedeno na radu iz stavka 1. ovoga članka smatra se:

1. vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je radnik bio privremeno nesposoban za rad odnosno na roditeljskom, roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema posebnim propisima i

2. vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju obavljanja samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da su uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja i vrijeme u kojem je mirovala obveza doprinosa prema propisu kojim se uređuju doprinosi za obveza osiguranja.

(3) Prestanak obavljanja samostalne djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se na temelju uvida u odgovarajući registar iz kojega mora biti brisana osoba koja je obavljala samostalnu djelatnost.

Članak 47.

(1) Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba:

1. kojoj je prestao radni odnos, ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, prestanka privremene nesposobnosti za rad odnosno roditeljskog, roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka radnog odnosa ili

2. koja je prestala obavljati samostalnu djelatnost, ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, prestanka privremene nesposobnosti za rad odnosno roditeljskog, roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti.

(2) Nezaposlena osoba koja zbog opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stavka 1. ovoga članka, može se prijaviti i podnijeti zahtjev Zavodu u roku od osam dana od dana prestanka razloga koji je prouzročio propuštanje roka, a najkasnije 60 dana od propuštanja roka iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Iznimno od odredaba ovoga članka nezaposlena osoba kojoj je radni odnos prestao na temelju odluke nadležnog suda stječe pravo na novčanu naknadu ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u roku od 60 dana od dana pravomoćnosti iste.

Članak 48.

(1) Pravo na novčanu naknadu nema nezaposlena osoba kojoj je radni odnos prestao:

1. zbog toga što je otkazala radni odnos odnosno službu, osim u slučaju izvanrednog otkaza ugovora o radu uzrokovanog ponašanjem poslodavca
2. pisanim sporazumom o prestanku radnog odnosa odnosno službe
3. sudskom nagodbom kojom je utvrđen prestanak radnog odnosa
4. zbog toga što nije zadovoljila na probnom radu ili nije zadovoljila tijekom pripravničkog odnosno vježbeničkog staža odnosno nije u propisanom roku položila stručni ispit koji je posebnim propisom utvrđen kao uvjet za nastavak rada
5. redovnim otkazom uvjetovanim skrivljenim ponašanjem radnika ili izvanrednim otkazom zbog teške povrede radne obveze odnosno službene dužnosti ili prestankom službe po sili zakona zbog razloga uvjetovanih ponašanjem službenika ili
6. zbog izdržavanja kazne zatvora duže od tri mjeseca.

(2) Pravo na novčanu naknadu ne stječe nezaposlena osoba prema članku 46. stavku 1. ovoga Zakona kojoj bi to pravo pripadalo po prestanku radnog odnosa odnosno službe ako je taj radni odnos trajao kraće od tri mjeseca, a prethodni radni odnos odnosno služba prestala na način utvrđen stavkom 1. ovoga članka odnosno ako prethodna samostalna djelatnost nije prestala zbog razloga navedenih u članku 50. stavku 2. ovoga Zakona.

(3) Pravo na novčanu naknadu ne stječe nezaposlena osoba prema članku 46. stavku 1. ovoga Zakona kojoj bi to pravo pripadalo po prestanku obavljanja samostalne djelatnosti ako je ta samostalna djelatnost trajala kraće od tri mjeseca, a prethodna nije prestala zbog razloga navedenih u članku 50. stavku 2. ovoga Zakona odnosno ako je prethodni radni odnos odnosno služba prestala na način utvrđen stavkom 1. ovoga članka.

Članak 51.

(1) Osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade za osobu kojoj je prestao radni odnos čini prosjek brutoplaće ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa odnosno službe.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade za osobu kojoj je prestao radni odnos, a koja je bila upućeni radnik, čini prosjek osnovice na koju su obračunani i uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa.

(3) Osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade za osobu koja je obavljala samostalnu djelatnost čini prosjek osnovice na koju su obračunani i uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku obavljanja samostalne djelatnosti.

(4) U osnovicu iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka ne ulaze naknade plaće odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima.

(5) Iznimno od stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, ako je nezaposlena osoba u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa ili službe odnosno prestanku obavljanja samostalne djelatnosti ostvarivala naknadu plaće odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima, osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade čini prosjek brutoplaće ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo ostvarivanju naknade plaće odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima.

(6) Tromjesečnim razdobljem iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka smatra se razdoblje od tri cijela kalendarska mjeseca.

(7) Ako se osnovica za utvrđivanje novčane naknade ne može utvrditi prema odredbi stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, nezaposlenoj osobi se utvrđuje osnovica u visini minimalne plaće, ovisno o postotku vremena provedenom na radu.

Članak 52.

(1) Novčana naknada za prvih 90 dana korištenja iznosi 60 %, a za preostalo vrijeme korištenja 30 % od osnovice utvrđene prema odredbama članka 51. ovoga Zakona.

(2) Pravo na razliku do utvrđene visine novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka ima nezaposlena osoba koja je stekla pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad, kao i osoba koja je ostvarila naknadu po posebnom propisu u iznosu nižem od utvrđene novčane naknade.

(3) Utvrđena novčana naknada ostvaruje se u utvrđenoj visini za cijelo razdoblje trajanja prava.

Članak 53.

(1) Najviši iznos novčane naknade za prvih 90 dana korištenja ne može biti viši od 70 %, a za preostalo vrijeme korištenja ne može biti viši od 35 % iznosa prosječne netoplaće isplaćene po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku.

(2) Najniži iznos novčane naknade ne može biti niži od 50 % iznosa minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, osim kada se visina novčane naknade određuje prema postotku vremena provedenom na radu.

Članak 54.

(1) Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi u trajanju od:

1. 90 dana ako je provela na radu od devet mjeseci do dvije godine

2. 120 dana ako je provela na radu više od dvije godine

3. 150 dana ako je provela na radu više od tri godine

4. 180 dana ako je provela na radu više od četiri godine

5. 210 dana ako je provela na radu više od pet godina
6. 240 dana ako je provela na radu više od šest godina
7. 270 dana ako je provela na radu više od sedam godina
8. 300 dana ako je provela na radu više od osam godina
9. 330 dana ako je provela na radu više od devet godina
10. 360 dana ako je provela na radu više od deset godina
11. 390 dana ako je provela na radu više od 15 godina
12. 420 dana ako je provela na radu više od 20 godina i
13. 450 dana ako je provela na radu više od 25 godina.

(2) Nezaposlena osoba koja je provela na radu više od 32 godine i kojoj nedostaje do pet godina do ispunjenja uvjeta dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu ima pravo na novčanu naknadu sve do ponovnog zaposlenja odnosno nastupanja okolnosti iz članka 57. ovoga Zakona.

(3) Za utvrđivanje trajanja prava na novčanu naknadu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka u vrijeme provedeno na radu na temelju radnog odnosa uračunava se vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je radnik bio privremeno nesposoban za rad odnosno na roditeljskom, roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema posebnim propisima.

(4) Za utvrđivanje trajanja prava na novčanu naknadu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka u vrijeme provedeno na radu na temelju obavljanja samostalne djelatnosti uračunava se vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju obavljanja samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da su uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja i vrijeme u kojem je mirovala obveza doprinosa prema propisu kojim se uređuju doprinosi za obvezna osiguranja.

Članak 55.

(1) Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu ovisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu prema članku 54. stavku 1. ovoga Zakona, radi zapošljavanja i samozapošljavanja.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka nezaposlenoj osobi kojoj je trajanje prava na novčanu naknadu utvrđeno prema članku 54. stavku 2. ovoga Zakona može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu za razdoblje koje ne može biti duže od dvije godine od dana kada je podnesen zahtjev za isplatu novčane naknade u jednokratnom iznosu.

(3) Nezaposlena osoba, kojoj je jednokratno isplaćena novčana naknada, ne može se prijaviti Zavodu prije isteka vremena za koje je primila jednokratnu isplatu.

(4) Nezaposlena osoba, kojoj je novčana naknada isplaćena na način iz stavka 1. ovoga članka, može ponovno steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjet iz članka 46. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Za utvrđivanje trajanja prava na novčanu naknadu iz stavka 4. ovoga članka uračunava se u vrijeme provedeno na radu:

1. vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je radnik bio privremeno nesposoban za rad odnosno na roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema posebnim propisima, ostvareno nakon isteka vremena za koje je nezaposlena osoba primila jednokratnu isplatu i

2. vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju obavljanja samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da su uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja i vrijeme u kojem je mirovala obveza doprinosa prema propisu kojim se uređuju doprinosi za obveza osiguranja, ostvareno nakon isteka vremena za koje je nezaposlena osoba primila jednokratnu isplatu.

(6) Uvjete i način isplate naknade iz stavka 1. ovoga članka propisat će pravilnikom ministar nadležan za rad.

Članak 56.

(1) Nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz članka 47. stavka 1. ovoga Zakona novčana naknada pripada:

1. od prvog dana po prestanku radnog odnosa, prestanka privremene nesposobnosti za rad odnosno roditeljskog, roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka radnog odnosa ili

2. od prvog dana po prestanku obavljanja samostalne djelatnosti, prestanka privremene nesposobnosti za rad odnosno roditeljskog, roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti.

(2) Ako nezaposlena osoba podnese zahtjev u roku iz članka 47. stavka 2. ili 3. ovoga Zakona, novčana naknada pripada od dana podnošenja zahtjeva.

Članak 57.

(1) Isplaćivanje novčane naknade obustavlja se korisniku:

1. za onoliko mjeseci koliko iznosi kvocijent koji se dobije dijeljenjem ukupno ostvarenog primitka odnosno dohotka s iznosom prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini

2. za vrijeme dragovoljnog vojnog osposobljavanja ili se uključi u program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac
3. tijekom izdržavanja kazne zatvora do tri mjeseca
4. za vrijeme trajanja pritvora odnosno istražnog zatvora
5. za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa
6. za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja na radnom mjestu kod poslodavca
7. za vrijeme ostvarivanja prava na roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada odnosno roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu i
8. za vrijeme uključenosti u program socijalnog uključivanja na temelju nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju o privremenoj nezapošljivosti.

(2) Korisniku novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za ostatak razdoblja do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu pod uvjetom da se prijavi Zavodu u roku od 30 dana po prestanku okolnosti koja je dovela do obustave i podnese zahtjev za novčanu naknadu.

Članak 58.

(1) Pravo na novčanu naknadu prestaje nezaposlenoj osobi ako:

1. zasnjuje radni odnos
2. istekne razdoblje za koje je imala pravo na novčanu naknadu
3. obavlja posao bez potvrde, ugovora odnosno rješenja na temelju kojeg radi
4. registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
5. postane član zadruge ili upravitelj zadruge
6. postane predsjednik, član uprave, izvršni direktor trgovačkog društva ili likvidator
7. registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva
8. započne obavljati domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu
9. postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju
10. se zaposli prema posebnim propisima
11. ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se

isplaćuje, ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane naknade odnosno invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u iznosu višem od utvrđene novčane naknade

12. ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju

13. ostvari naknadu po posebnim propisima u iznosu višem od utvrđene novčane naknade

14. nastupi na izdržavanje kazne zatvora duže od tri mjeseca

15. navršši 65 godina života

16. odbije se uključiti u obrazovni program ili ga bez opravdanog razloga prekine odnosno ne završi obrazovni program koji je sukladan njezinim procijenjenim osobnim i profesionalnim sposobnostima odnosno troškove snosi Zavod u cilju povećanja mogućnosti zapošljavanja

17. ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad te ne obavlja aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu ili

18. se odjavi s evidencije.

(2) Pravo na novčanu naknadu prestaje i nezaposlenoj osobi ako ta osoba ne prihvati ponuđena zaposlenja u okviru stečene razine kvalifikacije i radnog iskustva do utvrđivanja profesionalnog plana iz članka 24. ovoga Zakona, a nakon toga ne prihvati ponuđena zaposlenja iz utvrđenoga profesionalnog plana i sporazuma za uključivanje na tržište rada ili ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca, osim ako odbije zaposlenje zbog razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima:

1. u mjestu prebivališta ili boravišta

2. izvan mjesta prebivališta ili boravišta udaljenom do 50 km od mjesta rada, pod uvjetom da poslodavac snosi troškove putovanja sredstvima javnog prijevoza ili sam organizira prijevoz na posao i s posla ili

3. izvan mjesta prebivališta ili boravišta bez obzira na udaljenost od mjesta rada, pod uvjetom da je osiguran odgovarajući smještaj.

(3) Iznimno odredbe stavka 2. točke 3. ovoga članka ne odnose se na trudnicu, jednog od roditelja s djetetom do osme godine života, jednog od roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju po posebnom propisu ako je drugi roditelj zaposlen, jednog od roditelja s troje i više malodobne djece ako je drugi roditelj zaposlen, roditelja koji samostalno skrbi o djetetu do 15. godine života, osim ako dade pisanu izjavu da prihvaća posao.

(4) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, pravo na novčanu naknadu prestaje i nezaposlenoj osobi koja se vodi u evidenciji Zavoda dulje od 12 mjeseci ako ta osoba ne prihvati ponuđeno zaposlenje koje odgovara njezinim procijenjenim osobnim i profesionalnim sposobnostima.

Članak 59.

(1) Nezaposlena osoba može ponovno steći pravo na novčanu naknadu ako nakon prestanka prava na novčanu naknadu ispuni uvjete utvrđene u članku 46. ovoga Zakona.

(2) Nezaposlenoj osobi kojoj je pravo na novčanu naknadu prestalo ponovnim zapošljavanjem odnosno obavljanjem samostalne djelatnosti, prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovno ostala nezaposlena, osim zbog razloga utvrđenih u člancima 48. i 50. ovoga Zakona, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za onoliko vremena koliko joj je preostalo za primanje i u utvrđenoj visini.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, nezaposlenoj osobi iz članka 54. stavka 2. ovoga Zakona koja se ponovno zaposlila duže od tri mjeseca nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za onoliko vremena koliko joj je preostalo za primanje te naknade i u visini utvrđenoj prema novoj osnovici sukladno članku 51. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona, ako je to za nju povoljnije.

(4) Nezaposlenoj osobi kod ponovnog stjecanja prava na novčanu naknadu, u vrijeme provedeno na radu prema članku 54. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije prestanka posljednjega utvrđenog prava na ovu naknadu.

Članak 64.

(1) Nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje koje organizira odnosno troškove snosi Zavod ima za dane provedene na obrazovanju pravo na:

1. novčanu pomoć u dnevnom iznosu koji utvrđuje Upravno vijeće Zavoda odlukom i
2. naknadu troškova prijevoza u visini koju utvrđuje Upravno vijeće Zavoda odlukom.

(2) Osnovica za utvrđivanje dnevnog iznosa iz stavka 1. točke 1. ovoga članka je 50 % minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja.

(3) Nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na osposobljavanje na radno mjesto kod poslodavca ima za dane provedene na osposobljavanju pravo na:

1. novčanu pomoć u visini minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja i
2. naknadu troškova prijevoza u visini koju utvrđuje Upravno vijeće Zavoda odlukom.

(4) Nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na profesionalnu rehabilitaciju ima pravo na novčanu pomoć, naknadu troškova prijevoza, smještaja i prehrane pod uvjetima i u visini koju utvrđuje Upravno vijeće Zavoda odlukom.

Članak 65.

(1) Isplaćivanje novčane pomoći iz članka 64. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona obustavlja se korisniku:

1. kada zaključi ugovor o radu koji traje kraće od obrazovanja

2. kada ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini

3. za vrijeme trajanja pritvora ili istražnog zatvora

4. za vrijeme izdržavanja kazne zatvora do tri mjeseca i

5. kada nastupi na dragovoljno vojno osposobljavanje ili se uključi u program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac.

(2) Korisniku novčane pomoći iz stavka 1. ovoga članka nastavlja se isplaćivanje novčane pomoći za preostalo vrijeme ugovorenog obrazovanja, pod uvjetom da u roku od osam dana od prestanka okolnosti koja je dovela do obustave nastavi obrazovanje i prijavi se Zavodu.

Članak 66.

Pravo na novčanu pomoć iz članka 64. stavka 1. točke 1. i stavka 2. točke 1. ovoga Zakona prestaje nezaposlenoj osobi ako:

1. zasnuje radni odnos u trajanju dužem od obrazovanja odnosno osposobljavanja na radnom mjestu

2. prekine obrazovanje odnosno osposobljavanje na radnom mjestu

3. obavlja posao bez potvrde, ugovora odnosno rješenja na temelju kojeg radi

4. registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi

5. postane član zadruga ili upravitelj zadruga

6. postane predsjednik, član uprave, izvršni direktor trgovačkog društva ili likvidator

7. registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva

8. započne obavljati domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu

9. postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju

10. se zaposli prema posebnim propisima

11. ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje, ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći odnosno

invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći

12. ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju

13. ostvari pravo na roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada odnosno roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnim propisima

14. nastupi na izdržavanje kazne zatvora duže od tri mjeseca

15. navršši 65 godina života ili

16. se odjavi s evidencije.

Članak 69.

(1) Član posade broda u međunarodnoj plovidbi može ostvariti novčanu naknadu prema odredbama ovoga Zakona:

1. ako je poseban doprinos za zapošljavanje plaćao Zavodu za vrijeme od najmanje devet mjeseci u posljednja 24 mjeseca prije prestanka radnog odnosa

2. ako mu je radni odnos prestao bez njegove krivnje ili pristanka i

3. ako uredbama Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije drukčije određeno.

(2) Član posade broda u međunarodnoj plovidbi iz stavka 1. ovoga članka o stjecanju statusa osiguranika i preuzimanju obveze uplate posebnog doprinosa sklapa ugovor sa Zavodom.

(3) Osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade za člana posade broda u međunarodnoj plovidbi iz stavka 1. ovoga članka čini prosjek osnovice na koju su obračunani i uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa.

(4) Ako se osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade ne može utvrditi prema odredbi stavka 3. ovoga članka, nezaposlenoj osobi utvrđuje se osnovica u visini minimalne plaće, ovisno o postotku provedenom na radu.

Članak 72.

(1) Postupak za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti pokreće se na zahtjev nezaposlene osobe.

(2) Prestao važiti

(3) O zahtjevu iz stavaka 1. ovoga članka odlučuje u prvom stupnju regionalna odnosno područna ustrojstvena jedinica Zavoda rješenjem.

(4) O žalbi protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka odlučuje središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

(5) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 73.

(1) Postupak za prestanak vođenja u evidenciji nezaposlenih osoba pokreće po službenoj dužnosti regionalna odnosno područna ustrojstvena jedinica Zavoda.

(2) O žalbi protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka odlučuje središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 75.

(1) Nezaposlena osoba kojoj je na teret Zavoda izvršena isplata ili je ostvarila neka primanja na koja nije imala pravo, dužna ih je vratiti Zavodu zbog stjecanja bez osnove.

(2) Visinu nepripadno isplaćenih sredstava stečenih bez osnove utvrđuje u prvom stupnju regionalna odnosno područna ustrojstvena jedinica Zavoda rješenjem po službenoj dužnosti.

(3) O žalbi protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka odlučuje središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

(4) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(5) Ako je na osnovi pravomoćne sudske odluke ili odluke poslodavca radnik vraćen na rad i počeo raditi te su mu uspostavljena prava po osnovi rada za razdoblje u kojem je bio nezaposlen, radnik je dužan vratiti Zavodu iznose isplaćene novčane naknade.

(6) U slučajevima iz stavka 5. ovoga članka Zavod ima pravo na povrat uplaćenog doprinosa za mirovinsko osiguranje.

Članak 83.

Zavod, na temelju javnih ovlasti, obavlja sljedeće poslove:

1. prati, analizira i istražuje gospodarska, socijalna i druga kretanja, zaposlenost, zapošljavanje i nezaposlenost te njihove međusobne utjecaje na temelju čega predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja

2. vodi evidencije i izdaje potvrde o nezaposlenima i drugim osobama, posreduje pri zapošljavanju između poslodavaca i osoba koje traže zaposlenje, prati potrebe za radnicima, njihovo zapošljavanje te u tom smislu surađuje s poslodavcima u Republici Hrvatskoj i drugim državama članicama Europske unije, Europskog gospodarskog prostora i Švicarske Konfederacije

3. samostalno ili u suradnji sa socijalnim partnerima, obrazovnim ustanovama i drugim pravnim osobama organizira i provodi programe profesionalnog usmjeravanja, obrazovanja te druge oblike aktivne politike zapošljavanja
4. surađuje s obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa s potrebama za radnicima i provođenja profesionalnog usmjeravanja
5. prati provedbu programa obrazovanja koje organizira odnosno troškove snosi Zavod, radi vrednovanja stečenih kompetencija polaznika i učinkovitosti programa s obzirom na zapošljivost
6. provodi međunarodne ugovore o zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti
7. obavlja poslove zapošljavanja hrvatskih državljana u inozemstvu i ostvarivanja njihovih prava
8. rješava o pravima nezaposlenih osoba i obavlja isplatu naknada na temelju donesenih rješenja
9. podnosi jednom godišnje Vladi Republike Hrvatske i Gospodarsko-socijalnom vijeću izvješće o radu Zavoda i to do 30. travnja za proteklu godinu i
10. obavlja druge poslove utvrđene ovim i drugim posebnim zakonima, Statutom i aktima Zavoda.

Članak 92.

- (1) Inspekcijski nadzor nad zakonitošću obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem pravnih i fizičkih osoba iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona i obavljanja povremenog rada redovitih učenika srednjoškolskih ustanova iz članka 4. stavka 5. ovoga Zakona kod poslodavaca obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za nadzor primjene propisa o radu.
- (2) Inspekcijski nadzor nad zakonitošću obavljanja poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika u srednjoškolskim ustanovama iz članka 4. stavka 5. ovoga Zakona obavlja prosvjetna inspekcija prema posebnom propisu.
- (3) U provedbi inspekcijskog nadzora nadležni inspektor tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka zabranit će privremeno rješenjem, do otklanjanja utvrđenih nedostataka odnosno nepravilnosti, obavljanje djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem pravnim i fizičkim osobama odnosno obavljanje poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika srednjoškolskim ustanovama koje te djelatnosti odnosno poslove obavljaju protivno članku 4. stavcima 2., 4., 5., 6., 7. i 11. ovoga Zakona.
- (4) Žalba izjavljena protiv rješenja o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem odnosno obavljanja poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika iz stavka 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 94.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

1. ako sklopi ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a Zavod mu nije odobrio korištenje mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa (članak 39. stavak 1.)
2. ako ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa ne sklopi u pisanom obliku (članak 40. stavak 1.)
3. ako osobi koja ima ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa naloži prekovremeni rad bez njezine pisane izjave o dobrovoljnom pristanku na takav rad (članak 40. stavak 2.)
4. ako osobi koja se stručno osposobljava za rad bez zasnivanja radnog odnosa naloži obavljanje poslova u razdoblju između 22 sata uvečer i 6 sati ujutro te nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi (članak 40. stavak 3.)
5. ako sezonskog radnika u poljoprivredi zaposli na poslovima koji se ne smatraju privremenim odnosno povremenim sezonskim poslovima u poljoprivredi (članak 78. stavak 1.)
6. ako ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi, za svaki radni dan ne sklopi prije početka rada (članak 79. stavak 1.)
7. ako zaposli sezonskog radnika u poljoprivredi u trajanju dužem od devedeset dana tijekom kalendarske godine (članak 79. stavak 4.) i
8. ako ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi sklopi s osobom izuzetom člankom 78. stavkom 6. ovoga Zakona, ili s maloljetnikom, ili s osobom koja koristi roditeljska prava prema posebnom propisu (članak 79. stavak 5.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

Članak 95.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 40.000,00 kuna do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. privremeno ili povremeno u Republici Hrvatskoj obavlja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem, a ima sjedište u drugoj državi ugovornici Europskog gospodarskog prostora te o tome nije obavijestila ministarstvo nadležno za rad (članak 4. stavak 3.)
2. uz djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem obavlja druge djelatnosti, a koje nisu djelatnost istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja, djelatnost savjetovanja u vezi s upravljanjem te djelatnost ustupanja radnika korisnicima za privremeno obavljanje poslova prema posebnom propisu (članak 4. stavak 4.)

3. obavlja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem uz naplatu naknade od tražitelja zaposlenja (članak 4. stavak 6.)

4. obavlja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem odnosno poslove posredovanja za povremeni rad redovitih učenika prije upisa u odgovarajuću evidenciju ministarstva nadležnog za rad (članak 4. stavak 7.) i

5. u pravnom prometu, poslovnim ispravama, na svakom dopisu i oglasu ne navede broj pod kojim je upisana u evidenciju ministarstva nadležnog za rad (članak 4. stavak 10.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 kuna do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

(3) Novčanom kaznom od 4000,00 do 10.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe.

Članak 96.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 25.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba koji nije Zavodu prijavio potrebu za radnikom na propisanom obrascu ako je zakonom propisana obveza popunjavanja slobodnoga radnog mjesta putem javnog natječaja (članak 32. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom od 2000,00 do 8000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe.